БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№31 (3830)
7 ФЕВРАЛЬ 1979 й.
ЧОРШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Коммунистик партия ва Совет давлатининг таниқли арбоби Арвид Янович Пельшени саксон ёшга тўлганлиги муносабати билан қизғин қутлайдилар.

● Коммунистик партия билан Совет давлати олдидаги катта хизматлари учун ва туғилган кунига саксон йил тўлиши муносабати билан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси. КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитетининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўрток Арвид Янович Пельшени Ленин ордени ҳамда иккинчи «Ўроқ ва Болға» олтин медали билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган.

● КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси ташқи ишлар министри Э. Войташек ўртасидаги музокаралар 6 февраль куни Москвада ниҳоясига етди. Дўстлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар чоғида баъзи халқаро проблемаларни муҳокама қилиш давом эттирилди.

• Қурилиш майдонида

64 хонадон учун

БУГУН

Халқлар дўстлиги проспектида 64 хонадонга мўлжалланган турар жой биносининг умумий қурилиш ишлари тугалланди.

Объектда «Главташкентстрой»га қарашли 153-қурилиш трести 39-қурилиш бошқармасининг уч марта «Меҳнат Қизил Байроқ» ордени кавалери Р. Зиёев бошлиқ бригада ғайрат билан меҳнат қилди. Бу бригада ўтган йили свердловсклик бинокорларнинг беш йиллик топшириқни кам ишчи кучи билан бажариш ҳақидаги ташаббусига биринчилардан бўлиб қўшилган эди. Коллективнинг энг яхши ишчиларидан икки нафари бошқа бригадага ўтказилган бўлсада, бинокорлар шижоат билан ишлаб, ўз топшириқларини ошириб бажаришмоқда.

Коллектив трест бригадалари ўртасидаги социалистик мусобақада пешқадамлик қиляпти. Чунки бригадада Баҳром Назаров, Рустам Жалилов, Мўмин Дадашев каби ўз касбини яхши билган меҳнатсевар қурувчилар кўплаб топилади.

1979 й. 4 МАРТ ЯКШАНБА — СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВЛАР КУНИ

МАЗМУНЛИ СУҲБАТЛАР

СССР Олий Советига бўладиган сайловлар тобора яқинлашмоқда. Агитпункт эшиклари ҳамиша очиқ. Собир Раҳимов районидаги 196-мактабга жойлашган агитпункт ҳам сайловчилар билан ҳамиша гавжум. Агитаторлар қизиқарли суҳбатлари билан 2-Қорақамиш массиви 1-микрорайонидаги сайловчилар эътиборини қозонмоқдалар, сайловчиларнинг саволларига жавоб бермоқдалар. Бу ерда айниқса ёш сайловчилар билан ишлаш яхши йўлга қўйилган.

Агитпункт шинам ва чиройли қилиб безатилган. Газета ва журналларнинг янги сонлари, СССР Олий Советига сайлов ҳақидаги плакатлар, партия ва ҳукуматимизнинг қарорлари, китоб ва брошюралар тартиб билан териб қўйилган. Сайловчи ўзини қизиқтирган ҳар қандай саволга агитпункт навбатчисидан жавоб олади.

— Мактабимиз ўқитувчилари СССР Олий Советига бўладиган сайловларга актив тайёргарлик кўрмоқда, —дейди мактаб директори, агитпункт мудири Дилбар Валиева. Айниқса Моҳира Олимова, Мафтура Ғуломова, Маъмура Абдусаматова, Салима Зоидова сингари агитаторларимиз сайловчилар ҳузурида тез-тез бўлиб, турли мавзуларда лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар.

КПСС XXV съезди материаллари, КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил ноябрь Пленуми қарорлари, СССР Конституцияси ва СССР Олий Советига сайлов ўтказиш тўғрисидаги қонунни кенг меҳнаткашлар оммасига тушунтирмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўрток Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» асарлари кенг ўрганилмоқда.

М. ПИРМАТОВ.

Пойтахтимизнинг бир куни

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ШАХДАМ ОДИМЛАРИ

• БУНЁДКОРЛАР ТУҲФАСИ
• ОТАЛИҚ ЁРДАМИ КУЧАЙМОҚДА

ИЛҲОМБАХШ МЕҲНАТИМИЗ СЕНГА, ОНА-ВАТАН!

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВЛАР ШАРАФИГА ЗАРБДОР МЕҲНАТ ВАХТАСИДА ТУРГАН ТОШКЕНТЛИКЛАРНИНГ ШИОРИ АНА ШУНДАЙ

Ҳаёт синовидан ўтган қардошлик

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи барча гражданларига қарата сайлов олдидан чиқарган Мурожаатида бундай дейилади: **«Совет ватанпарварлиги ва интернационализмнинг ҳаётбахш ғоялари одамлар онгига тобора чуқур сингиб бормоқда... Коммунистик партия мамлакатдаги барча миллат ва элатларни ҳар томонлама ривожлантириш ва яқинлаштириш йўлини бундан буён ҳам ўтказаверади».**

Бу— ажойиб сатрлар! Совет халқларининг меҳнат қардошлиги ҳаёт синовидан ўтганлигини, барча синовларга бардош берганлигини ва қудратли куч бўлиб қолганлигини ҳар бир кунимиз тасдиқламоқда.

Мана бизнинг «Метрострой»имизни олиб кўрайлик. «Ер ости электричкаси» қурувчиларининг коллективи метро қуриш ишлари бошланган дастлабки кунлардаёқ Москва, Киев, Боку ва ленинградликларнинг маддий ҳамда қардошларча ёрдамини дарҳол сезди. Мамлакатдаги барча республикаларнинг ўнлаб корхоналари Тошкент метросини муддатидан барвақт ишга туширишда қатнашдилар, қурувчи ва фойдаланувчи кадрларни ўргатдилар. Кўпгина кишилар эса кўчиб келиб, шу ерда ишлаш учун қолдилар.

«Ташметрострой» трестида ўнлаб миллат вакиллари ишламоқда. Ҳаммасининг мақсади бир — у ҳам бўлса зарбдор ишлар билан Ватанимиз — Совет Иттифоқининг қудратини мустаҳкамлашдир. Биз, шоферлар бу ишга ўз ҳиссамизни қўшмоқдамиз.

Коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз бериш, дейилади КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатида, — совет халқининг бирлиги ва жипслигини янада мустаҳкамлаш учун овоз бериш демакдир. Бу бирлик — бундан буёнги равнақимизнинг гаровидир. Шу боисдан ҳам менинг ҳамма ўртоқларим коммунизм сари ғолибона ҳаракатимиз учун овоз бериш мақсадида 4 март куни сайлов қутилари олдига келадилар.

Б. РАЙЦИН,
«Ташметрострой» шоферларининг бригадири.

«Ўроқ ва Болға» иттифоқи мустаҳкамланиб бормоқда

«СССРнинг социал асосини ташкил этувчи ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва халқ зиёлиларининг бузилмас иттифоқи янада мустаҳкам ва енгилмас иттифоқ бўлиб қолди». КПСС Марказий Комитетининг СССРнинг барча сайловчиларига ва гражданларига қаратилган Мурожаатидаги ана шу сўзлар биз, «Ўзбексельмаш» бирлашмасининг ишчиларига айниқса яқин ва азиздир. Бизнинг кундалик меҳнатимиз республика қишлоқ хўжалигини серунум машина-механизмлар билан таъминлашга қаратилгандир. Бинобарин биз ана шу бурчни ҳамиша шараф билан бажаришга ҳаракат қиламиз.

Мисол учун, ўтган йилни олиб кўрайлик. Бултур табиат ғўзаларнинг ўсишига тўсқинлик кўрсатиши учун ҳамма ишни қилгандай бўлди. Аммо «Ўроқ ва Болға» иттифоқи табиий офатдан кучлироқ бўлиб чиқди. Коллективимиз баҳор пайтида барча резервларни сафарбар этиб, қишлоқ жойларига сеялка ва эҳтиёт қисмларни етказиб беришни анча кўпайтиришга муваффақ бўлди. Биз республиканинг кўпгина районларида чигитни икки-уч марта қайта экишга тўғри келишини билардик. Дастлабки совуқ кунлар бошланиши биланоқ бирлашмамиз коллективи кўрак чувийдиган кучли машиналар билан пахтакорларни етарли миқдорда таъминлади.

Кўпгина ҳамкасбларим ҳозир ҳам графикдан ўзиб ишламоқда. Менинг календаримда эса 1979 йилнинг декабри бошланди. Бирлашмамиз меҳнатчилари илғор тажрибани ўзлаштириб, ички резервлардан фойдаланиб, шу йилги экиш кампанияси бошлангунига қадар машина-механизмларнинг эҳтиёт қисмларини етказиб бериш ярим йиллик планини бажаришга, деҳқонларни экиш техникаси билан ўз вақтида таъминлашга қарор қилди.

Биз коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз бературиб, «Ўроқ ва Болға»нинг бузилмас иттифоқини янада мустаҳкамлаш учун, мамлакатимизнинг иқтисодий қудратини янада ўстириш учун овоз берган бўламиз.

Ғулом ХОЛМАТОВ,
«Ўзбексельмаш» бирлашмасининг темирчиси, Меҳнат Қизил Байроқ орденининг кавалери.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

«Матбуот» ишлаб чиқариш бирлашмаси республика матбаачилигининг етакчи корхонаси ҳисобланади. Янги йилни шахдам одим билан бошлаган коллектив январь ойи топшириғини муваффақиятли уддалади. Пландаги 645 минг ўрнига 655 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиниб, февраль ойи ҳисобига ўн минг сўмлик фойда қайд этиб қўйилди.

Бирлашма меҳнат аҳли айниқса кенг истеъмол буюмлари — ўқув қуроллари ишлаб чиқаришга катта аҳамият беряпти.

БУГУН

коллективнинг йил бошидан буён савдо тармоқларига етказиб берган кенг истеъмол буюмлари 56 минг сўмликдан ошиб кетди.

Сайловолди авж олган социалистик мусобақада бирлашмага қарашли 2-босмахонанинг З. Исҳоқов, офсет печать босмахонасининг Х. Шораҳмедов, 3-босмахонанинг Н. Самосина, 1-босмахонанинг И. Отаахатов, Тошкент полиграфия комбинатининг Н. Ғуломов каби илғорлари пешқадамлик қилишяпти. Бу меҳнат илғорлари айни пайтда 1980 — 1981 йилларнинг биринчи ва иккинчи ярми ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришмоқда.

Вера Поланчук 25 йилдан буён булка-кондитер комбинатининг 1-булка цехида самарали меҳнат қилиб келяпти. У ана шу йиллар мобайнида кўплаб шогирдлар тайёрлади.

СУРАТДА: В. Поланчук ўзининг собиқ шогирди Антонина Починская билан.

Р. Альбеков фотоси.

Шаҳар—қишлоққа

Деҳқонга мадад

БУГУН

Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги коллективи шу йил охиригача Жиззах областининг Мирзачўл районидаги Абай совхозига кўрсатиладиган оталиқ ёрдами тадбирларини белгилади. Жумладан, август ойигача қўриқ ердаги совхознинг 3-бригадаси учун замонавий дала шийпони қуриб берилади. Ана шу объектда 20 минг сўмлик иш бажарилади. Шунингдек, хўжаликнинг чорвачилик тармоғини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшилади. Чорва комплексида бостирмалар қуриш учун 10 минг сўмлик маблағ сарфланади. Бундан ташқари совхознинг марказий посёлкасида ободонлаштириш ишлари олиб борилади.

Оталиқдаги хўжаликка ўтган йили ҳам самарали ёрдам кўрсатилди. Иккита дала шийпони қуриб берилди. Чорва комплексининг қозонхонаси капитал ремонт қилинди. Ана шу ишларга 70 минг сўмга яқин маблағ сарфланди. Автослесарлар қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилишда қатнашдилар.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

РЕЗЕРВЛАР МАВЖУД

Ёнилғи ва электр энергиясини тежаш бўйича шаҳар штабининг навбатдаги йиғилишида Ҳамза райони хўжалик ходимларининг ҳисоботи тингланди. Саноат корхоналари миқдори жиҳатидан Ҳамза райони шаҳримизда етакчи ўринни эгаллайди. Бу ерда энергия ресурсларини иқтисод қилиш кўп жиҳатдан мослама ва жиҳозларни ишлатишда режимга тўғри риоя қилинишига боғлиқ. Упа-элик фабрикасида, темир-бетон буюмлари заводи ва бошқа корхоналарида бу талабларга яхши риоя этиляпти. Упа-элик фабрикаси 223 минг киловатт-соат электр энергиясини, темир-бетон буюмлари заводи эса 146,5 минг киловатт-соат электр энергиясини тежаб қолишга муваффақ бўлди. Бутун район бўйича эса тежалган электр қувватиа миқдори 14,4 миллион киловатт соатни ташкил этди.

Шу билан бирга штаб йиғилишида «Ташсельмаш», синтетик ювиш воситалари заводи каби корхоналарда тежамкорлик соҳасида кўпгина резервлар мавжудлиги таъкидлаб ўтилди.

Ўтган йили районда 4445 минг куб метр табиий газ тежаб қолинди. Бунда саноат корхоналари комбинати, «Ташхлебокомбинат», қоғоз комбинати, шампан винолари заводи, 1-ғишт заводлари бошқармаси каби корхоналар коллективларининг ҳиссаси катта бўлди. Бу корхоналарда ёнилғи ёқиш жиҳозларини созлаш бўйича катта ишлар қилинган.

Аммо райондаги кўпчилик корхоналарда ҳали тежамкорлик соҳасидаги барча резервлардан унумли фойдаланилмаяпти. «Ташселмаш» заводи, «Ташкентвино» комбинати, вагон депоси ва бошқа корхоналарда барча резервлардан фойдаланилмаяпти, белгиланган тадбирлар сусткашлик билан жорий этиляпти. Улар учун Тошкент ёғ-мой комбинати яхши намуна бўла олади. Чунки танқидий мулоҳазалардан тўғри хулоса чиқарган комбинат раҳбарлари қисқа вақт мобайнида мавжуд нуқсонларни бартараф этишга имкон берадиган тадбирлар комплексини муваффақиятли амалга оширдилар.

• Ҳамшаҳарлар, Сизлар учун

«Универсам»га марҳамат

(РЕПОРТАЖ)

Календарда февралнинг дастлабки кунлари. Кўплаб ҳамшаҳарларимиз Усмон Юсупов кўчасидаги «Динамо» спорт анжомлари магазини ёнида ташкил этилган замонавий жиҳозларга эга бўлган «Универсам»га ташриф буюра бошлашди.

Бу ерга кирган харидорлар нарсаларини махсус жойга қўйиб, қўлларига металл корзинкаларни олишади. Унга ўзларига ёққан нарсаларни солишади. Республика «Гастроном» идорасига қарашли 21-универсал магазинининг директори Жалил Камолович Ғуломов билан савдо залига кирдик.

— Магазинимиз 600 квадрат метр саҳнга эга,— дейди Ж. Ғуломов. Бу ерда турли маҳсулотларни харид қилиш мумкин.

Дарҳақиқат, магазинда турли рўзғорбоп нарсалар бор экан. Турли бўлимларга 150 хилдан зиёд маҳсулот қўйилган. «Уй бекалари учун» бўлимида чой қошиқдан то электр дазмолнинг сўнгги нусхасигача қўйилган.

«Универсам»да харидорлар турли маҳсулотларни топишга қийналишмайди. Маҳсулотлар махсус контейнерларга солинган. Баъзилари эса очиқ ҳолдаги совутиш шкафларига тахланган. Электрон тарозилар, касса аппаратлари, маслаҳатчи сотувчилар харидорларга тез ва сифатли хизмат кўрсатишади.

«Универсам»да мактаб-магазин ҳам ташкил этилган. Бу ерда савдо ходимлари тайёрлайдиган ҳунар-техника билим юртларининг талабалари практика ўтказадилар. Улар учун махсус синф хоналари жиҳозланган.

Савдо залига кириб келаётган харидорлар оқими тўхтамайди. Магазининнг Р. Фахрудинова, С. Сапаева, Р. Валиулина, З. Шомансурова каби сотувчилари харидорларга яхши хизмат кўрсатишяпти.

Харидорлардан бирининг ёнига яқинлашдик.

— Мен Валентин Иванович Коптевман,— дейди у.— Москвалик инженерман. Шаҳрингизга командировкага келган эдим. Гапнинг очиғи бу ерга кириб келиб, савдо залларининг катталиги, харидорларга яхши хизмат кўрсатишаётганлигини кўриб, жуда хурсанд бўлдим. Кафе ҳам ташкил этилгани айниқса, яхши бўлибди. Бу айниқса, биз каби командировкага келганларга қулайлик туғдирмоқда.

Харидорлар бу ерда зарбдорона меҳнат қилган «Узторгстрой»га қарашли монтаж бошқармаси ва «Гастроном» идорасининг ремонт-қурилиш бошқармасининг бинокорлари ва монтажчилари шаънига раҳматлар айтишмоқда. Улар бундай кўркам «Универсам»ни қуришга катта ҳисса қўшишган.

В. ЭНКЕР.

СУРАТЛАРДА: Универсамнинг савдо залида; бу ердан қуруқ қайтмайсиз.

Автор фотолари.

• 1979 йил—Халқаро болалар йили

КИЧКИНТОЙЛАР УЧУН

БУГУН

ҲАМЗА РАЙОНИДАГИ «ИЗЗАТ» МАССИВИДА 280 ЎРИНЛИ ЯНГИ БОЛАЛАР БОҒЧАСИ ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ. Боғча Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчи ва хизматчиларининг фарзандларини ўз бағрига олади. Шу ой охиригача массивда яна бир кичкинтойлар маскани ўз эшикларини очади.

Ҳозир Ҳамза районида 70 дан ортиқ мактабгача тарбия муассасалари бўлиб, уларда ҳамшаҳарларимизнинг 12 мингга яқин фарзанди тарбияланмоқда. Шу кунларда районда яна бешта болалар муассасалари жадал суръатлар билан қуриляпти.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

ИТАЛИЯ МУШКУЛ АҲВОЛДА

Италияда урушдан кейинги 38-марта сиёсий танглик бошланди. Бу тангликнинг ғоят кескинлиги унинг энг муҳим хусусиятидир. Итальянлар Бош министр ва унинг кабинетининг тез-тез ўзгариб туришига, парламент доирасида сиёсий эҳтиросларнинг кучли портлашларига аллақачонлардан кўникиб қолишган. Аммо илгари «Римда яна танглик бошланди» деганларида орзу-умидларни оқламаган битта буржуа ҳукумати ўрнига бошқа бир буржуа ҳукумати тузилади, у ҳам меҳнаткашлар оммасининг орзуларини чиппакка чиқаради ва уларнинг хоҳишини ифода қилмайди, деб тушунилар эди. Дарҳақиқат ҳамма вақт шундай бўлиб келади. Ўттиз йил давомида битта христиан-демократ бошчилигидаги ҳукумат ўрнига яна шундай бошқа бир христиан-демократ бошлиқ ҳукумат тузилаверди.

Энди бошланган тангликда мураккаброқ сиёсий жараён тўғрисида гап бормоқда. Италиянинг прогрессив партиялари ва аввало Компартия барча сўнгги сайловларнинг якунларига қараганда Италияда жуда катта, кўп нарсаларни ҳал қила олувчи кучга айланди. Эндиликда Компартиянинг таъсири ҳукмрон христиан-демократлар партияси ва бошқа консерватив ҳаракатлар уринганидан кўра, тамомила бошқача роль ўйнамоқда. Демократик жамоатчилик республикани бошқаришда коммунистларнинг иштирок этиши зарур эканлигини тобора қатъият билан илгари сурмоқда.

1978 йилнинг баҳорида келишув йўли топилган эди: «Италия Компартиясининг вакиллари Ж. Андреотти бошчилигидаги христиан-демократларнинг бир партиядан иборат кабинетини қўллаб-қувватлайдиган бошқа тўртта етакчи партия билан бирга парламентдаги кўпчиликка қўшилди. Мамлакатда ишларни муваффақиятли тарзда олиб боришга бундай ҳукуматнинг қобилиятсиз эканлигини узил-кесил аниқлаш учун бир йилдан сал камроқ вақт керак бўлди. Амалда бирон-бир ижтимоий-иқтисодий ва ички сиёсий проблема (чунончи, ишсизлик, жанубий районларнинг қолоқлиги, террорчиликнинг ва умуман жиноятчиликнинг кўпайиши проблемалари) ҳал этилмади.

Шундай бир шароитда Италия Компартияси парламентдаги кўпчилик составидан чиққанлигини эълон қилди. Андреотти кабинети Компартиянинг мададидан маҳрум бўлгандан кейин истеъфога чиқди. Римда вужудга келган тангликдан қутилиш йўллари хусусида музокаралар ва маслаҳатлар бошланди. Италия пойтахтидан олинаётган сўнгги хабарларга асосланиб шуни айтамизки, бу музокаралар қийин вазиятда ўтмоқда.

Коммунистлар янги ҳукумат барча демократик кучлардан, шу жумладан, албатта, Италия Компартиясидан иборат бўлишини талаб қилмоқдалар. Христиан-демократлар партиясининг ва бошқа буржуа гуруҳларининг раҳбарлари социалистлар, социал-демократлар ва республикачилар билан орқаворотдан музокаралар олиб бориб муғомбирлик қилмоқдалар. Бу найранглардан мақсад коммунистларга ўз мамлакатининг тақдирини ҳал этишда қатнашиш йўлига тўсқинлик қилишга яна уриниб кўришдан иборат. Италияда яна номаълум вақтгача «ҳукуматлараро» давр бошланди. Бу давр республиканинг умуман иқтисодий аҳволига оғир таъсир кўрсатмасдан қололмайди.

Е. БАБЕНКО,
ТАСС шарҳчиси.

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ТЎРТИНЧИ ЙИЛИДА ЗАРБДОР МЕҲНАТ ҚИЛАМИЗ

«Планнинг муддатидан илгари бажарилиши учун оғишмай интилиш керак.»

В.И.ЛЕНИН.

Киров ва Собир Раҳимов районлари меҳнаткашларининг 1979 йилга қабул қилган ўзаро социалистик мусобақаси тўғрисида ШАРТНОМА

Партиямизнинг XXV съезди, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1978 йил) Пленумининг тарихий қарорлари, СССР Олий Советига сайловларга тайёргарлик мусобақадош районларнинг меҳнаткашларининг ғайрат ва шижоатини ошириб юборди.

Тошкентнинг Киров ва Собир Раҳимов районлари меҳнаткашлари ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш ишига салмоқли ҳисса қўшишга қатъий аҳд қилишган.

Шаҳардаги Киров ва Собир Раҳимов районлари меҳнаткашлари беш йилликнинг тўртинчи йили планларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, 1979 йил учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қилдилар.

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАР	Киров райони	Собир Раҳимов райони
Саноат маҳсулоти реализация қилиш бўйича план бажарилади	20 декабрь	20 декабрь
Планга қўшимча ишлаб чиқариладиган маҳсулот [миллион сўм]	8,0	7,0
Ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши [процентларда]	6,2	6,2
1979 йил планига нисбатан меҳнат унумдорлигини ўсиши [процентларда].	1,5	1,5
Меҳнат унумдорлигини ўстириш ҳисобига ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши [процентларда]	90	85
Планга қўшимча олинадиган фойда [минг сўм]	1700	1600
Янги хилдаги, моделдаги, фасондаги буюмлар тайёрлаш ва ўзлаштириш [миқдори]	255	135
1979 йилда Давлат Сифат белгисига аттестациядан ўтказиладиган буюмлар	30	22
Реализация қилинган буюмлар умумий ҳажмида Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилган ва реализация қилинган буюмлар [процентларда]	22	15
Иқтисод қилинади:		
қора ва рангли металлар [тонна]	1320	1300
ёқилғи [тонна]	3000	2800
электр қуввати [минг киловатт-соат]	4100	3800
Янги ускуналар ўрнатилади [миқдори]	180	100
Рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини жорий этиш ҳисобига шартли тежамга эришилади [минг сўм]	2700	2500
Пудрат қурилиш-монтаж ишлари планининг бажарилиши	25 декабрь	22 декабрь
1978 йил планига нисбатан қурилишда меҳнат унумдорлиги оширилади [процентларда]	1,0	1,0
Турар жойлар фойдаланишга топширилади [минг квадрат метр]	147	31
Н. Злобин методи бўйича ишлайдилар:		
а] бригадалар миқдори	30	30
б] ишчиларнинг умумий миқдори [одамлар миқдори]	450	655
Юк ташиш плани бажарилади.	26 декабрь	26 декабрь
Планга қўшимча ташиладиган юк [минг тонна]	80	130
Планга қўшимча олинадиган даромад [минг сўм]	60	1250
Турли касбдаги ишчилар тайёрланади [одамлар миқдори]	2800	2900
Ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг малакаси оширилади [одамлар миқдори]	5800	16500
Жиззах ва Сирдарё областларидаги оталиқдаги колхоз ва совхозларга қишлоқ хўжалик техникаси билан бинолар қуриш ва бошқа ишларда кўрсатиладиган ёрдам [минг сўм]	700	550
Планга қўшимча бериладиган кенг истеъмол буюмлари [минг сўм ҳисобида]	4500	800
Социалистик мусобақага жалб этилади:		
а] «Бир беш йилликда —икки беш йилликни бажарамиз!» шиори остида [одамлар миқдори]	250	410
б] «Беш йилликнинг тўрт йили плани—СССР янги Конституциясининг икки йиллигига қадар (1979 йил 7 октябрь)		
— корхоналар	5	10
— цехлар ва участкалар	74	143
— бригадалар	150	120
— ишчилар	9500	8600
в] «Қолоқларсиз ишлаймиз»:		
— корхоналар ва участкалар [миқдори]	19	40
— цехлар ва участкалар	271	416
— бригадалар	675	560
— одамлар	15000	15350

РАЙОНЛАРНИНГ САНОАТИ ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҒИНИ УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 63 ЙИЛЛИГИГА ҚАДАР АДО ЭТАДИЛАР. ЦЕХЛАР, БРИГАДАЛАР ВА ИШЧИЛАР ЎРТАСИДАГИ ШАРТНОМАНИНГ БАЖАРИЛИШИГА ҲАР ЎН КУНДА, КОРХОНАЛАР ЎРТАСИДАГИ ШАРТНОМАНИНГ БАЖАРИЛИШИГА ЭСА ҲАР ОЙДА ЯКУН ЯСАЛАДИ. РАЙОНЛАР ЎРТАСИДАГИ МАЗКУР ШАРТНОМАНИНГ БАЖАРИЛИШИГА ЭСА, ҲАР КВАРТАЛДА ЯКУН ЯСАЛАДИ.

Г. Ҳайдарова — Ўзбекистон КП Киров район комитетининг секретари; **С. Юсупов** — Киров район ижроия комитетининг раиси; **С. Алиев** — Ўзбекистон ЛКСМ Киров район комитетининг секретари; **Г. Адалев** — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли бирлашманинг бош директори; **А. Гладкова** — «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг тўқувчиси «Бир беш йилликда — икки беш йиллик» почини ташаббускорларидан бири; **Ҳ. Қорабоев** — 11-«Висотстрой» тресги 17-қурилиш бошқармаси комплекс бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони;

З. Абдураҳимов — Ўзбекистон КП Собир Раҳимов район комитетининг секретари, **М. Зуфаров** —Собир Раҳимов район ижроия комитетининг раиси; **М. Жалолова** — Ўзбекистон ЛКСМ Собир Раҳимов район комитетининг секретари; **Н. Новаченко** — «Компрессор» заводининг директори; **Г. Богдашкина** — «Миконд» заводининг калибрчиси; **Т. Магдиев** — 6-қурилиш трестидаги Н. Злобин методида ишлаётган комплекс бригада бошлиғи.

МЕҲНАТ БЕЛЛАШУВИ САМАРАСИ

Киров ва Собир Раҳимов районлари меҳнат коллективлари ўртасида тузилган социалистик мусобақа саноат, қурилиш, транспорт, алоқа корхоналари, ташкилотлар, муассасалар, савдо хизмати кўрсатиш сохаси ходимларининг беш йилликнинг учинчи йилида меҳнат фаолликларини оширишда муҳим роль ўйнади. КПСС XXV съезди қарорлари, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1978 йил планини тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисидаги Мактуби асосида беш йилликнинг учинчи йилида коллективларнинг ўз олдиларига қўйилган вазифаларини бажаришдаги ижодий ташаббуслари ошди, иш сифати ва самарадорлигини юксалтириш, ишлаб чиқариш резервларидан бирмунча оқилона фойдаланиш учун кураш кучайди. Мусобақадош районлар хўжалик-иқтисодий фаолиятининг якуни ана шу ҳақда гувоҳлик бериб турибди.

Масалан, Киров район саноати меҳнаткашлари асосий маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва реализация қилиш бўйича 1978 йил планини 19 декабрда бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар. Натижада планга қўшимча равишда 8 миллион 833 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу—қабул қилинган социалистик мажбуриятдагидан 833 минг сўмлик кўпдир.

Йил давомида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 5.3 процент кўпайди, маҳсулот ҳажмини ўсишининг 85 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли. «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективлари беш йилликнинг учинчи йилида сифатли ва самарали меҳнат қилиб, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми бўйича беш йилликнинг охирига белгиланган маррага эришдилар.

Ҳозир бу корхоналарда 96 номдаги буюм Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилмоқда, уларнинг ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришдаги тутган ўрни 17 процентдан кўпроқни ташкил этади. «Ўртоқ» кондитер фабрикаси, «Узбексельмаш» бирлашмаси ва бошқа корхоналарнинг меҳнат коллективлари махсулот сифатини оширишда сезиларли ишларни амалга оширдилар.

1978 йилда 63.195 минг сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди. 33.727 минг сўмлик ҳажмда асосий фондлар ишга туширилди. Саноат корхоналарида 12 та автоматлаштирилган ва механизациялаштирилган линиялар. 310 та юқори иш унумли ускуналар ўрнатилди янги техникани жорий этиш борасида 200 дан ортиқ тадбирлар амалга оширилди.

Қурувчиларнинг ишлари чакки бўлмади. Йил давомида районда 63 минг квадрат метр уй-жой, тўртта мактаб ёшигача бўлган болалар муассасалари, Юнусобод массивида болалар поликлиникаси, ишлаб чиқариш ва маданий-маиший хизмат кўрсатиш учун белгиланган бошқа бир қатор объектлар фойдаланишга топширилди.

Оталиққа олинган хўжаликларнинг моддий-техника базаларини янада мустаҳкамлашда катта ишлар амалга оширилди. Жиззах областининг Зомин районидаги колхоз ва совхозларда мажбуриятдаги 670 минг сўмлик ўрнига 742 минг сўмлик ҳажмда иш бажарилди.

Меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракати кенг қулоч ёйди. 7 мингдан ортиқ ишлаб чиқариш илғорлари, 305 бригада, 75 цех, участка ва бўлимларнинг коллективлари ана шу шарафли номга сазовор бўлдилар.

Шу билан бирга, район партия-хўжалик активининг яқинда бўлиб ўтган йиғилиши қатнашчилари беш йилликнинг тўртинчи йили учун янги марраларни белгилар эканлар, улар диққат-эътиборни ҳали ҳал этилмаган масалаларга, ишлаб чиқариш резервларига қаратдилар. «Узбексельмаш», «Ташпромстройматериал» ишлаб чиқариш бирлашмалари, асбобсозлик заводи, қандолат ва тамаки фабрикалари беш йиллик пландан орқада қолдилар. Шулар томонидан уч йил давомида 6 миллион сўмлик маҳсулот кам берилди.

Тамаки фабрикаси, «Ташпромстройматериал» ишлаб чиқариш бирлашмаси, қандолат фабрикасининг баъзи маҳсулотлари сифатсизлиги тўғрисида кўплаб ҳақли эътирозлар бўлмоқда. Ўтган йили асбобсозлик заводи истеъмолчилардан еттита рекламация олди. «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг белгиси қўйилган 10 мингдан ортиқ буюмлар савдо тармоқлари томонидан брак қилинди ва қайта ишлаш учун корхонага юборилди. Тикувчилик бирлашмасининг 2.5 минг сўмлик маҳсулоти тақдири ҳам шундай бўлди.

Киров райони меҳнаткашларининг 1979 йил учун қабул қилган социалистик мажбуриятларида жумладан қуйидагича дейилган: саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми бўйича планни 20 декабрда бажариш, планга қўшимча камида 8 миллион сўмлик маҳсулот бериш, 1320 тонна қора ва рангли металл тежаш, қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини — 25 декабрда бажариш, планга қўшимча равишда 80 минг тонна юк ташиш ва ҳоказо.

Мусобақада Собир Раҳимов райони меҳнаткашлари бирмунча меҳнат ютуқларига эришдилар. Социалистик мусобақа ҳисобига йиллик планга қўшимча 6.617 минг сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилинди. «Тошкент» мебель ва ёғочни қайта ишлаш ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Турист» комбинати, кўн-галантерея буюмлари фабрикаси ва бошқа корхоналарнинг коллективлари қабул қилган социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари адо этдилар. Шахсий беш йиллик топшириқларини икки ярим йилда бажаришга аҳд қилган «Ўнлар ташаббуси»нинг издошларидан 400 дан кўпроқ киши ҳар бир иш жойида энг юксак ишлаб чиқариш унумига эришиш учун бошланган социалистик мусобақанинг ҳақиқий машъаллари бўлиб қолдилар. «Компрессор», геология-қидирув, шина ремонти, кулолчилик, 10-авторемонт заводлари, ирригация бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси, 14-рельс пайвандлаш поездининг коллективлари ишлаб чиқаришнинг ҳамма кўрсаткичлари ўсишига ишчи кучини кўпайтирмай туриб эришдилар. Бу тажрибани ҳар тарафлама кенг қулоч ёйдирса арзийди.

Бугунги кунда район корхоналарида 73 номдаги маҳсулот давлат Сифат белгиси билан чиқарилмоқда. Бу — 29 миллион сўмни ташкил этади. Буюмларнинг 126 дан ортиқ янги хиллари ва моделлари ўзлаштирилди.

Район бинокорлари ва монтажчилари 25 миллион сўмликдан зиёд капитал маблағни ўзлаштирдилар. 55 минг квадрат метрдан ортиқ уй-жой, иккита болалар боғчаси, типовой мактаб, ТошМИ касалхоналар корпуси фойдаланишга топширилди, студентлар полимерлар химиясининг янги лабораториясига эга бўлдилар. «Узкультстрой» қурилиш-ремонт бошқармасининг коллективи СССР Конституциясининг бир йиллиги кунида уч йиллик планни бажарганлиги тўғрисида рапорт берди.

Кўпгина ишлар амалга оширилди. Шу билан бирга Собир Раҳимов райони меҳнаткашлари қилинган ишларга КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1978 йил) Пленуми талабларидан келиб чиқиб баҳо берар эканлар, диққат-эътиборни ҳали ҳал этилмаган масалаларга қаратдилар. Район партия-хўжалик активининг яқинда бўлиб ўтган йиғилишида ана шулар ҳақида сўз юритилди. Шу йиғилишда 1979 йил учун социалистик мажбурият қабул қилинди ва беш йилликнинг тўртинчи йилига Киров райони меҳнат коллективлари билан мусобақа тўғрисида шартнома тузилди.

Қурувчилар мавжуд резервлардан фойдалана олмадилар. Масалан, 6-трест коллективи бош пудрат ишлари бўйича 1978 йил топшириғини бажаришни таъминлай олмади, пландаги тўртта муҳим объектни фойдаланишга топшира олмади. Қолоқликнинг сабаби нимада? Бу ерда меҳнат унумдорлигини ошириш плани ой сайин бажарилмаслиги қоида бўлиб қолган, хўжасизлик, меҳнат интизомини бузишлик каби фактларга принципиал баҳо берилмайди, мусобақани ташкил этишга унинг берадиган натижасига эътибор қилинмайди.

Беш йилликнинг тўртинчи йили учун қабул қилинган социалистик мажбуриятда йиллик планни 20 декабрда бажариш, бу билан Собир Раҳимов райони меҳнаткашларининг топшириққа қўшимча равишда 7 миллион сўмлик саноат маҳсулоти беришига эришиш кўзда тутилган. Камида 135 номдаги буюмлар, моделлар, фасонлар ишлаб чиқилади ва ўзлаштирилади.

Белгиланган вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилиши мусобақадош коллективларга партия томонидан ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва иш сифатини яхшилаш, кам маблағ сарфлаган ҳолда, юксак меҳнат натижаларига эришиш борасида олдига қўйилган муҳим халқ хўжалик вазифаларини ҳал этишда олға томон янги одим ташлаш имконини беради.

Йиллар ва манзиллар

САМО ЧОРРАҲАСИДА

ШАРҚ дарвозаси деб ном қозонган Тошкент аэропортини кўплаб хорижий мамлакатларнинг сайёҳлари само чорраҳаси деб аташмоқда. Бу бежиз эмас. Бир вақтлар ғарбу шарқни боғлаган улкан карвон йўллари ҳам ана шу табаррук заминда — ўн икки дарвозадан меҳмон кутган қадимий Шошда туташган. «Улуғ ипак йўли»нинг карвонлари-ю, сарбонлари ҳам ана шу чорраҳада олис йўллар ҳордиғини чиқарган. Эндиликда, само йўллари кашф этилгандан сўнг ҳам қадимий карвонлар қўналғаси қитъалараро трассаларда қатновчи улкан ҳаво кемалари қўниб ўтадиган жой бўлиб қолди.

Тошкент аэропорти халқаро сектори бошлиғи Сергей Сергеевич Фаврузов хонасида ўтирибмиз. Радиода дикторнинг инглиз тилидаги овози жаранглаяпти:

— Бангкок — Тошкент — Хельсинки маршрутида учувчи йўловчилар самолётга чиқишларингизни сўраймиз...

—Финляндия, ГДР ва Афғонистоннинг «Ориана» авиакомпаниялари бажарадиган ўнлаб халқаро рейслар бизнинг аэропортимиз орқали ўтади,— дейди С. С. Фаврузов. Ўтган йили халқаро секторимиз 214,5 мингдан кўпроқ хорижий йўловчиларга хизмат кўрсатди. Бу ундан олдинги йилдагига нисбатан 33.3 минг кишига кўпдир.

Бу йил эса аэропортимиз хизмат кўрсатадиган халқаро рейслар ва йўловчиларнинг янада кўп бўлиши кутилмоқда. Янги халқаро рейслар очилиши кўзда тутиляпти. Биз халқаро ҳаво йўлларида учувчи йўловчиларга юксак намунали хизмат кўрсатиш учун барча имкониятлардан фойдаланяпмиз.

Халқаро сектор заллари Ўзбекистон ҳаёти, халқимиз турмуши ва ютуқлари ҳақида ҳикоя қилувчи стендлар билан безатилган. Бу ҳақдаги янги китоб ва журналлар диққатингизни тортади. Айниқса самолёт кутувчилар учун жуда яхши шароитлар яратилган. Ўтган йили халқаро сектор адресига чет эллик йўловчилардан юксак маданий хизмат кўрсатилганлиги учун 110 та миннатдорчилик билдирилди. Кўпчилик йўловчилар Тошкентдан ўз юртларига хурсанд ҳолда йўл олмоқда.

Аэропортнинг халқаро секторидан марказий ҳаво йўллари аэровокзалига ўтарканмиз яна дикторнинг инглиз тилидаги тиниқ овози янгради:

— Москва — Деҳли— Тошкент —Москва рейсида учувчи ИЛ—62 самолёти Деҳлидан келди...

Ҳозир Тошкент аэропорти бир кеча-кундузда олти ярим мингдан ортиқ йўловчига хизмат кўрсатмоқда. Ёз ойларида эса уларнинг сони ўн минг йўловчидан ҳам ошиб кетади.

Шунинг учун ҳам аэровокзалда йўловчиларга юксак маданий хизмат кўрсатиш мунтазам равишда иш усулларини такомиллаштиришга катта аҳамият беріляпти. Йўловчиларни аэровокзал биносидан тўғри самолёт салонига йўлловчи телескопик трапларни барча турдаги самолётларга қўллаш ўзлаштирилди. Ҳозир жуда кўп олис шаҳарларга учувчи самолётларга йўловчилар ана шу траплар орқали чиқариляпти. Бу йўловчилар вақтини тежаш билан бирга аэровокзал территориясида автобус ҳаракатини камайтириш, билет ва юкларни рўйхатдан ўтказиш жойидан самолётгача бўлган масофани қисқартириш имконини бермоқда. Бу эса айни пайтда йўловчиларга хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш, учишлар мунтазамлигини таъминлаш ва айни пайтда жуда қисқа вақт мобайнида кўп йўловчига хизмат кўрсатишга имкон беряпти.

Марказий ва маҳаллий ҳаво линияларида ИЛ— 18 самолётлари ўрнига тезучар, кўп ўринли комфортабель самолётларнинг қўлланиши ҳам билет ва юкларни рўйхатдан ўтказиш ишларини такомиллаштиришни тақозо этяпти. Шу муносабат билан билет ва юкларни рўйхатдан ўтказишнинг янги бригада методи ўзлаштирилди. Бунда бир-бирига яқин иккита рўйхат бўлимида бир йўла рўйхат ишлари ташкил этиляпти. Бу вақтни янада тежаш, мураккаб иш жараёнларини соддалаштириш имконини бермоқда.

Ўтган йили бу методдан самарали фойдаланиш туфайли Тошкент аэровокзали 2.94 миллиондан кўпроқ йўловчига юксак хизмат кўрсатди. Бу ундан олдинги йилдагига нисбатан 238,7 минг киши кўп демакдир. Йўловчилар ташиш плани эса 102 процентга адо этилди.

— Бу йил аэровокзалимиз коллективи 3 миллион 52 минг йўловчига хизмат кўрсатишга аҳд қилган,— дейди Тошкент аэровокзали йўловчилар ташишни ташкил этиш хизмати бошлиғи В. М. Мешчеряков. — Шунинг учун ҳам янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ кўплаб шаҳарларга учувчи рейслар сони кўпайтирилди, янги маршрутлар очилди. Бундан ташқари ИЛ—18 самолётлари ИЛ—62 ва ТУ—154 каби улкан ҳаво кемаларига ўрин беряпти. Бу коллективимиз зиммасига янада катта масъулият юкламоқда.

Шу кунларда самолётлар ҳаракатининг ёзги жадвали ишлаб чиқилмоқда. Бунга асосан ҳозир ИЛ —18 самолётлари бажараётган 60 дан ортиқ рейс шу йил 1 апрелдан бошлаб ТУ —154, ТУ—134 ва ИЛ—62 самолётларида амалга оширила бошланади.

— Шу йилнинг иккинчи ярим йили бошланишида беш йилликнинг ўн миллионинчи йўловчисига хизмат кўрсатамиз, дейди Вячеслав Михайлович Мешчеряков. — Бу бизнинг аэропортимиз учун жуда катта кўрсаткич бўлиб, унга биринчи марта эришилади. Айни пайтда йил охирига яқин Тошкент аэропорти тарихида биринчи марта уч миллионинчи йўловчига хизмат кўрсатилади. Бу аэровокзалимизнинг ҳар бир хизматчиси учун фахр ва ифтихор бўлиши билан бирга улар зиммасига катта масъулият ҳам юклайди.

Ҳозир аэропортда йўловчиларга ҳар томонлама юксак намунали хизмат кўрсатиш учун сменалараро социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Марказий ҳаво йўллари аэровокзалининг Сайдазим Мусахўжаев бошлиқ сменаси коллективи социалистик мусобақада ғолиблик қилиб келмоқда. Бу смена «Коммунистик меҳнат коллективи» деган фахрли номни олиш учун беллашяпти.

Само йўллари чорраҳаси бўлган Тошкент аэропортидаги муҳим янгиликлардан яна бири бу ерда иккинчи учиш-қўниш майдони фойдаланишга топширилганлигидир. Бир вақтнинг ўзида кўплаб самолётларнинг учиб-қўниши ва учишлар мунтазамлигини таъминлашга имкон берадиган янги учиш майдонидан тез орада пўлат қушлар ҳавога кўтарилиб, олис шаҳарларга йўл олади. Кўп ўтмай аэропортнинг ҳозирги мавжуд учиш-қўниш майдонини ТУ—144 ва ИЛ —86 каби улкан ҳаво кемаларини қабул қилиб олиш учун реконструкциялаш ишлари бошлаб юборилади. Бундан ташқари, маҳаллий ҳаво йўллари аэровокзали комплексини реконструкциялаш лойиҳалари ҳам ишлаб чиқилмоқда. Бу ерда марказий ҳаво йўллари аэровокзалида бўлгани каби йўловчилар, аэровокзал хизматчилари учун ҳар томонлама қулай шарт-шароитлар яратилади. Йўловчиларга хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш ва хизмат кўрсатиш ишларини такомиллаштиришга имкон берадиган замонавий техника жиҳозлари ўрнатилади. Бу шарқ дарвозаси бўлган Тошкент аэропортини янада гўзаллаштириш, уни жаҳоннинг энг замонавий аэровокзалларидан бирига айлантириш мақсадларига қаратилган.

...Само чорраҳаси. Бу ер кеча-кундуз уйғоқ. Кишилар ундан ҳар дақиқада олис юртларга парвоз қилиб турибди Тинчлик ва дўстлик, қардошлик шаҳрининг улкан дарвозаси юртимиз меҳрига ташна ҳар бир меҳмонни қучоқ очиб кутиб оляпти.

М. АБДУЛЛАЕВ.

Тошкент булка-кондитер комбинати коллективи шаҳримиз меҳнаткашларига мўл-кўл маҳсулотлар етказиб бераяпти.

СУРАТДА: булка цехининг ишчан нонвойи Мария Панкратова ёш шогирдлари опа-сингил Барно ва Хуринисо Ҳасановаларга булка тайёрлаш сирларини ўргатаяпти. Р. Альбеков фотоси.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ'ДА босилгандан кейин

«Кирсангиз чиқолмайсиз»

Газетанинг юқоридаги сарлавҳали материалида Октябрь районидаги Равшан кўчасидаги тартибсизликлар, у ерда ҳамон йўлка йўқлиги танқид қилинган эди.

Октябрь район ижроия комитетидан хабар берилишича, бу масала эътиборга олинган, кўчага шағал йўлка ётқизилди.

«Массивдаги тартибсизлик»

Медицина шаҳарчасидаги қурилишдан кейинги тартибсизликлар тўғрисида газетанинг юқоридаги сарлавҳа остида берилган материалида сўз юритилган эди.

«Главташкентстрой»дан олинган жавобда бундай дейилади: шаҳарчадаги қурилиш уч босқичда олиб борилди. Бошқа тўрт қаватли, сўнгра тўққиз қаватли, охирида эса икки қаватли уйлар қурилди. Ҳар бир босқичда коммуникация ишлари олиб борилганда ўйдум-чуқурликлар ҳосил бўлди, албатта. 6-қурилиш тресги буюртмачидан ободончилик ишлари учун маблағ талаб этди ва бу иш амалга оширилади. Ертўлаларга сув оқишини эса ТошМИ уй-жойдан фойдаланиш конторасн бартараф этиши керак. Чунки объект фойдаланишга топширилганда бу нуқсон йўқ эди.

«Қачонгача?»

Ҳамза районидаги телеателье ишидаги айрим нуқсонлар газетанинг юқоридаги сарлавҳали материалида танқид қилинган эди.

Шаҳар «Зангори экран» бирлашмасидан олинган жавобда кўрсатилишича, буюртмачини овора қилган Огородниковга виговор эълон қилинган. Ҳамза район телеательесининг бошлиғи М. Шустер , ишда назоратни сусайтиргани учун огоҳлантирилди.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

А. ИСМАТОВ: Яқинда оила аъзоларимизнинг орзуи ушалди: биз «Жигули» енгил автомашинаси сотиб олдик. Уйимизга келган дўстларимдан бири менга уни страхование қилиш ҳақида маслаҳат берди. Илтимос транспорт воситаларини страхование қилиш шартлари тўғрисида маълумот берсангиз.

Жавоб: Транспорт воситаларидан кўнгил тўқ бўлсин десангиз уни страхование қилишни биз ҳам тавсия этамиз. Бундай шартномани бир йилга икки ойдан ёки ўн бир ойгача муддатга тузиш мумкин. Транспорт воситасини ундан қанчалик фойдаланганлигига қараб ўз қиймати даражасида страхование қилиш мумкин. Страхование тўлови страхование суммасининг миқдорига боғлиқ. Страхование баҳоси қанчалик кўп бўлса, ундан ундириладиган тўлов шунчалик кам бўлади. Мисол учун автомобиль 50 сўмга страхование қилинган тақдирда бир йиллик тўлов страхование суммасининг уч процентини ташкил этади. 3 минг сўмга страхование қилинганда эса 1,5 процентни ташкил этади. Мотоциклни 20 сўмга страхование қилинганда бир йиллик тўлов страхование суммасининг 2 процентини, 800 сўмга страхование қилингачда эса атиги 1 процентни ташкил этади. Транспорт воситасини страхование қилдирган шахсларга агар улар икки йил сурункасига аварияга йўл қўймаган бўлса, янги шартнома тузиш вақтида ундириб олинадиган тўлов суммасининг 10 проценти ҳажмида скидка берилади. 3 йил ва ундан ортиқ муддатга эса 15 процент ҳажмида скидка берилади. Тўловларни бухгалтерия ва яшаш жойи орқали нақд пулсиз ёки страхование агентлигига нақд пул билан тўлаш мумкин.

* * *

Ш. АЗИЗОВА: Яқинда мени завод маъмурияти «1978 йилги социалистик мусобақа ғолиби» деган нишон билан тақдирлади. Айтингчи, мамлакатимизда биринчи беш йиллик давридаги социалистик мусобақада ғолиб чиққан кишилар ҳам бирор кўкрак нишони билан тақдирланганми?

Жавоб: Ҳа, биринчи беш йиллик давридаги социалистик мусобақада ғолиб чиққан кишилар мукофотланишган. Тўғри. Ўша пайтда кўкракка тақиладиган ягона нусхадаги нишон бўлмаган. Ўша пайтда бундай нишонларнинг бир неча хили бўлган. Шулардан энг кенг тарқалгани «Беш йилликни якунловчи 1932 йилги зарбдорига» деган нишон бўлган. Бу нишон билан кўпчилик тақдирланган.

* * *

С. ҲОШИМОВА: Шаҳримизда синтетикадан тайёрланган кофталарни қайтадан бўяб берадиган пунктлар борми?

Жавоб: Тошкентдаги «Химчистка» фабрикасининг барча пунктлари аҳолидан синтетикадан тайёрланган буюмларни бошқа рангга бўяб бериш учун қабул қилиб олади. Фабриканинг истаган пунктига учрашсангиз кофтани қандай рангга бўяш мумкинлигини Сизга айтиб беришади.

* * *

Р. ШОДМОНОВА: Синган чинни буюмларни қаерда чегалатса бўлади?

Жавоб: Тошкент «Сервис» фирмаси аҳолига хизматнинг ана шу турини ҳам кўрсатмоқда. Бу ерда турли синган чинни буюмлари чегалаб берилади. Справкалар учун 66-29-76 рақамли телефонга қўнғироқ қилинг.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

▲ ТОЗАЛИК ҲАМ ТУМАН БОЙЛИК

▲ МИНГ ДАРДГА ДАВО ТОПИБ...

▲ ШИФОБАХШ НЕЪМАТЛАР

▲ ЧАҚАЛОҚНИ ЯХШИ ПАРВАРИШ ҚИЛИНГ.

Аёллар, Сизлар учун

МАСТИТДАН ҚАНДАЙ САҚЛАНИШ КЕРАК?

Редакциямизга хат йўллаган кўпчилик аёллар мастит қандай хасталик, унинг келиб чиқишига нималар сабаб бўлади, бу касалликнинг олдини олиш учун нималарга риоя қилиш керак, деб сўрашибди. Қуйида медицина фанлари доктори Санобар ИСМОИЛОВАнинг мақоласини диққатингизга ҳавола қиламиз.

Бу касаллик кўпинча қиш ва баҳор ойларида тез-тез учраб туради. Мастит — сут безининг касаллигидир. Бизда бу касалликнинг олдини олиш борасида кўп яхши ишлар амалга оширилган, санитария-гигиена жуда кенг йўлга қўйилган. Лекин шунга қарамай мастит хасталиги ботбот учраб туради.

Мастит касаллигининг келиб чиқишига асосан организмнинг чиниқмаганлиги ёки заифлашиши, турли микробларга мойил бўлиб қолиши сабаб бўлади. Шуни очиқ айтиш керакки, бу касалликни қандай микроблар чақириши ҳозирга қадар аниқ маълум эмас. Одатда мастит касаллигини кўпинча йирингли микроблардан стафилококк ва стрептококк ҳамда ичак микроблари чақиради.

Мастит касаллигида антибиотикларга кам таъсирчан микроблар ҳосил бўлади. Стафилококк инфекцияси сут безининг йўллари орқали жойлашади, натижада паренхиматозлик мастит касаллигини чақиради. Айрим вақтларда кўкрак учи қийилган бўлса, стрептококк инфекцияси лимфа томирлари билан тўқималарда яллиғланиш — интерстициал мастит касаллигини чақиради. Мастит касаллигини чақирувчи инфекция қон, лимфа, кўкрак учи ёки каналикуляр йўллар орқали тарқалади.

Мастит касаллигининг келиб чиқишига эмизиш ҳам сабаб бўлади. Айрим ёш оналаримиз қаттиқ терлаб туриб, гигиеник қоидаларга риоя қилмаган ҳолда болани эмизишади, натижада, кўкрак учига микроблар қўниб, касаллик пайдо бўлади.

Она кўнгли — раҳимдил. Бола ҳар йиғлаганда эмизаверишади. Бу ҳам тўғри эмас. Болани ҳар уч соатда бир марта яхшилаб эмизишга одатлантириш керак.

Яна мастит касаллигининг келиб чиқишига туғруқ вақтидаги турли асоратлар: кесарево-сечение операцияси, кўп қон йўқотиш, кам қонлик — анемия кабилар ҳам сабаб бўлади. Қиш пайтида она организмининг қобилияти пасайиб кетиши — патологик ўзгариши турли инфекцияларни чақиришга мойил бўлиб қолади. Қиш чилласида аёл кўп шамолласа, грипп билан оғриса, бу хасталиклар организм қобилиятини пасайтириб, мастит каби оғир септик касалликни келтириб чиқаради.

Касалликнинг бошланиши кўпинча бадан увишиши (озноб), сўнг бирдан ҳароратнинг 38,5— 39 даража кўтарилиши, айрим вақтларда бундан ҳам юқори бўлиши билан бошланади. Бу пайтда, сут бези катталашади, кучли оғриқ бўлиб, териси бир оз қизаради, агар уч-тўрт кун ичида тезда врачга учрашиб даволанмаса, йиринг тўпланиб, касаллик зўраяди. Сут безида инфильтрат бўлиб, сўнг йирингли маститга ўтади.

Баъзи аёллар мастит бўлганда кўкракдаги сутни соғиб ташламай, болани эмизаверишади. Бу нотўғри. Негаки, бу ҳолда эмизганда онадаги инфекция болага ўтади.

Ҳар бир она йирингли мастит касаллигини сут тўхтаб қолишидан ажрата билиши керак. Сут тўхтаб қолганда сут бези катталашади. Агар она бундай пайтда сутни соғиб ташласа, врач маслаҳати билан даволанса, йирингли мастит касаллигининг олдини олган бўлади.

Шуни афсус билан айтиш кераки, баъзи ёш оналар кўкрак учи қийилса, териси қизарса, ҳарорати бир оз кўтарилса, уни ўзларича даволайдилар, ҳатто турқана дори-дармонлар қиладилар. Бундай нотўғри даволаниш онанинг ўзигагина эмас, чақалоққа ҳам зиён қилади, унга инфекция ўтишига сабаб бўлади. Онани эса консерватив методлар билан даволаш ёрдам бермай қолади-да, операция — хирургия йўли билан даволашга ўтилади, бу беморни анча қийнаб қўяди.

Она даволаниш пайтида сут безининг қизаргани камайса ёки анча йўқолиб кетса, шунда ҳам касалликнинг бирор белгиси қолса, даволанишни тўхтатиши керак эмас.

Баъзи аёллар йирингли мастит бўлганда яранинг тезроқ пишиб ёрилишини ўйлашади, врач маслаҳатисиз турли малҳамлар ишлатишади. Айримлар нонни чайнаб асал билан қориштириб (бунда оғиздаги инфекция яна ярага тушади) кўкракка қўйишади. Қизил пиёзни қўрда пишириб кўкрак учига ёпиштиришади, алоэ баргини қўйиб даволанмоқчи бўлишади. Бундай муолажалар натижасида инфекция тарқалади ва бу умумий организм фаолиятига салбий таъсир қилади.

Мастит касали битта сут безида пайдо бўлса, она уни ўзича даволай бошласа, иккинчисига ҳам ўтиши, яллиғланиш ҳар иккала сут безини зарарлаши мумкин. Гигиена қоидаларига амал қилинмаганда онада мастит хасталиги ҳар гал ҳомиладор бўлганда қайталаниши мумкин.

Мастит касаллигининг олдини олиш учун асосан турли гигиеник қоидаларга, санитария режимларига риоя қилиши, аёл ҳомиладор вақтида жисмоний машқлар қилиб туриши, ўзини чиниқтириши, ички кийимларини тоза, дазмолланган ҳолда кийиши, ҳафтада икки марта душ қабул қилиши ёки ҳаммомга бориши, юқумли касалликлардан ўзини асраши керак.

Маълумки, аёл ҳомиладор пайтида хотин-қизлар консультациясида ҳамма мутахассис врачлар кўригидан ўтиши лозим. Агар аёл тишларида кариес касаллиги ёки томоқ-муртак безларида сурункали яллиғланиш бўлса, дарҳол ўз вақтида даволаш керак. Чунки она организмидаги инфекция ҳомиладорлик вақтида айрим сабаблар билан, масалан организм кучи пасайиши билан авж олиши, у тананинг бошқа аъзоларига тарқаши мумкин.

Ҳомиладор аёл дастлабки кундан гигиена қоидаларига амал қилса, врачлардан маслаҳат олиб турса, шунингдек, уларнинг кўрсатмаси билан даволанса ўзи ҳам, чақалоғи ҳам соғлом бўлиб ўсади, ҳеч қандай дард кўрмайди.

С. ИСМОИЛОВА,
медицина фанлари доктори.

▲ ИНСТИТУТ ЛАБОРАТОРИЯЛАРИДА

ИЗЛАНИШ САМАРАСИ

Болаларимизнинг сиҳат-саломатлигини шифокорлар доим назорат қилиб турадилар. Ўзбекистон травматология ва ортопедия илмий-тадқиқот институтининг болалар қўл ва оёқларидаги касалликларни даволаш бўлимида хизмат қилаётган шифокорлар ҳам бу борада қизғин меҳнат қилишмоқда. Бу бўлимда болаларнинг қўл ва оёқларидаги туғма касалликлар, куйиш ва айрим оғир хасталиклар натижасида қоладиган асоратлар даволанади.

Маълумки, яқингача қўл ва оёқлардаги туғма касалликлар асосан оғир операциялар йўли билан даволанарди. Бунда бемор кўп миқдорда қон йўқотарди. Операция қилинган қўл ва оёқ узоқ муддат гипсда сақланар, натижада суяклар яхши ўсмас эди. Кейинги пайтларда қўл ва оёқлардаги касалликларни хирургик даволашда Илизаров, Волков-Оганесян ва Калнберзлар томонидан яратилган аппаратлардан фойдаланилмоқда.

Шуни алоҳида таъкидлаш кераки, болаларни даволашда бундай аппаратлардан фойдаланиш шифокорлардан катта билим ва тажриба талаб қилади. Улар бу ишнинг уддасидан чиқишмоқда. Шифокорлар замонавий медицина аппаратлари ёрдамида тўрт-олти ой ичида калта оёқларни 10 — 12 сантиметргача узайтиришга эришмоқдалар.

Шифохонада болалардаги маймоқликни даволаш йўлида айниқса диққатга сазовор ишлар олиб борилЯпти. Маймоқлик асосан 2— 3 ёш, ҳатто 5— 6 ёшгача бўлган болаларда гипслаш йўли билан даволанарди. Бу процесс беморга оғриқ берар, даволаш муддати эса узоққа чўзилиб кетар эди. Бўлим шифокорлари маймоқликни енгил операция йўли билан даволашни ва операцияда пластик материаллардан фойдаланиш усулини топдилар. Бундай операция натижасида бемор тезда соғайиб кетади.

Институтда мазкур бўлим ташкил топганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Шифокорлар янги даволаш усулларини топиш, мавжудларини янада такомиллаштиришга алоҳида эътибор беришмоқда. Бу ерда олиб борилаётган ишларга Москва, Ленинград ва ереванлик ҳамкасблар ижобий баҳо беришмоқда.

Хирургия фани ютуқларини тарғиб қилишда институт коллективи қилаётган ишларга бўлим шифокорлари ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Медицина фанлари докторлари профессор Н. Шоматов ва Б. Миразимов раҳбарлигида болалар саломатлиги йўлида тинмай меҳнат қилаётган шифокорларнинг ишларига муваффақият тилаймиз.

М. ТОШБОЛТАЕВ.

СЎРАГАН ЭКАНСИЗ...

ГАЗЕТХОН САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ

В. ШОМУҲИТДИНОВ: Эшитишимча, одамнинг ёшини медицина йўли билан аниқлаш мумкин экан, шу гап тўғрими?

Жавоб: Тошкент Давлат медицина институти қошидаги медицина генетикаси кабинетидан маълум қилишларича, бу ерда ирсият ва насл касалликларининг келиб чиқиш сабаблари ҳамда бу хасталикларнинг олдини олиш чоралари илмий жиҳатдан ўрганилади. Одам ёши эса давлат ички ишлар органлари учун зарур бўлган тақдирда суд-медицина экспертизаси бюроси ходимлари томонидан аниқлаб берилади.

* * *

К. ДАВЛАТОВ: Менинг олти яшар укам гапиришни ҳалигача билмайди, лекин яхши эшитади ва гапга яхши тушунади. Айтингчи, уни қаерда даволатса бўлади?

Жавоб: Республика ихтисослаштирилган болалар руҳий касалхонасидан маълум қилишларича, бундай болаларни олдин қулоқ, томоқ ва бурун ҳамда асаб касалликларини даволовчи мутахассис врачга кўрсатиш керак. Уларнинг аниқ маслаҳатини олгач, болани республика ёки шаҳар неврология диспансерлари мутахассисларига кўрсатиб педагог-логопед ёрдамида гапиришга ўргатилади. Бундай диспансерлар шаҳримизнинг Сарикул, А. Қаҳҳор ва Муқимий кўчаларига жойлашган. Бу шифохоналарга 3, 22, 54 ва 80-автобуслар ёки 5, 9, 11-трамвайларда бориш мумкин.

* * *

М. ҚОДИРОВ: Ҳурматли редакция! Менинг чап қулоғим яхши эшитмайди, врачга борган эдим, дори ёзиб берди, бироқ бу дорини бир-иккита аптекага кириб тополмадим. Умуман, керак бўлган дорилар топилмай қолса, қаерга мурожаат қилиш керак?

Жавоб: Шаҳримиздаги бир қатор дорихоналарда «Справкалар бюроси» ташкил этилган. Бундай «Справкалар бюроси» 1, 8, 11, 240-дорихоналарда ишлаб турибди. Мана шундай «Справкалар бюролари» беморларга керакли дори-дармонларни топишда, у истаган дори шаҳримизнинг қайси дорихоналарида борлигини билиб беришда ёрдамлашади.

* * *

Ҳ. ҲАСАНОВ: Баъзи кишиларнинг бармоқлари тез-тез қирсиллайди, бу бирор касаллик белгиси эмасми?

Бу саволга медицина фанлари кандидати, травматолог-шифокор Туроб Ҳасанов шундай жавоб беради:

— Бармоқлар қирсиллаши бўғим ўйноқилилиги деб аталади. Панжа бармоқларидаги бўғимлар ўйноқилилиги турли сабаблар натижасида келиб чиқади. Бўғимларнинг шикастланишига туғма камчиликлар ва баъзи бир зарарли одатлар (қўл бармоқларини тез-тез чўзиб ёки қайириб қирсиллатиш) сабаб бўлади. Кўпинча бўғим халтасининг нотўғри ривожланганлиги ҳам шу хасталикни келтириб чиқаради. Бўғим ҳосил қилувчи суяк бошчалари, мускул пайларининг нотўғри ўсиши ҳам бўғим ўйноқилилигига сабаб бўлиши мумкин. Қўл бармоқларидаги бўғимлар ўйноқилилиги билан бирга, баъзан тизза қопқоғи, елка, тўпиқ бўғимлари ҳам ўйноқи бўлиб қолади. Бундай касалликка чалинган беморлар тезда травматолог ва ортопед врачларга ёки хирургга кўрсатиб даволанишлари керак.

* * *

М. ТОШПЎЛАТОВА: Шаҳримиздаги Йўлдош Охунбобоев номли медицина билим юртида бир йиллик ҳамширалар тайёрлайдиган курс бор деб эшитдим. Бу курсга кимлар қабул қилинади? Курсни тугатганлар шаҳримизнинг қандай медицина муассасаларида ишлашади?

Оқшомхоннинг бу саволига республика ўрта медицина ходимлари малакасини ошириш ва мутахассислик бериш курсининг директори Ҳ. Ибодов шундай жавоб беради:

— Ҳамширалар тайёрлайдиган бир йиллик курс ташкил этилганига ҳали кўп бўлгани йўқ, лекин унда кўплаб ёшлар билим олишмоқда. Курсни битирганларга болалар боғча ва яслиларида ҳамшира бўлиб ишлаш ҳуқуқи берилади. Даволаш-профилактика муассасаларида меҳнат қилиб амалий иш стажига эга бўлганларга эса имтиёзлар берилади. Шуни алоҳида таъкидлаш кераки, курсга кирувчилар 10-синфни тамомлаган, баҳолари «4» ва «5» бўлиши керак. Мазкур курсга қабул қилиш август ойида бошланади.

* * *

Ҳ. РАҲМАТУЛЛАЕВА, М. ЁҚУБОВА: Олма, бодиринг, шолғомнинг соғлиққа қандай фойдали томонлари бор?

Бу саволга медицина фанлари кандидати, овқатланиш гигиенаси бўйича мутахассис Б. М. Саидов қуйидагича жавоб берди:

— Одам кундалик овқатланиш жараёнида оқсил, ёғ, карбонсув, турли витаминлар ва турли минерал тузларни қабул қилади. Бу моддалар сабзавот ва меваларда кўп бўлади. Оқшомхонлар тилга олган олма, бодиринг ва шолғомлар карбонсувлар ва витаминлар конидир. Олмада пектин моддаси, қанд, темир ва витамин «С» бор. Олмани парҳез таоми сифатида хомлигича ва димлаб ейилади, у ошқозон ва ичаклар фаолиятини яхшилайди. Олий навли, етилиб пишган олмалар камқонликни даволашда ўта шифобахш неъматдир. Бодирингни қантли диабет хасталиги бор, шунингдек озишни истаган кишилар кўпроқ истеъмол қилишлари мақсадга мувофиқ бўлади. Олма ва бодирингнинг пўстини артиб ейиш кишининг ўз таъбига боғлиқ, лекин буларнинг пўстини артса-артмаса ҳеч қандай фарқи йўқ. Шолғом ҳам минерал тузлар ва С витаминига жуда бой. У айниқса шамоллаш, тумов, грипп хасталикларида яхши даво бўлади. Шолғомни қайнатма шўрвага, маставага, мошхўрдага солинса жуда лаззатли бўлади.

Жавобларни
Ю. АҲРОРОВ ва Т. РАСУЛЕВ
тайёрлашди.

Қишлоқ меҳнаткашлари учун

Чимбойда 200 ўринли касалхона фойдаланишга топширилди. Бу беш йиллик бошидан буён районда очилган саккизинчи медицина муассасасидир. Бу йил уч юз кишига мўлжалланган профилакторий қурилишини бошлаб юбориш кўзда тутилган.

* * *

Хонқа район марказида бир сменада 250 беморни қабул қила оладиган янги поликлиника очилди. Кенг бинода 45 та даволаш ва процедура кабинетлари, лабораториялар жиҳозланган. Малакали 30 врач қишлоқ аҳолисига хизмат қилмоқда.

Шаҳримиздаги 7-бирлашган болалар касалхонасининг врачлар коллективи кичкинтойлар соғлигини муҳофаза қилиш соҳасида самарали ишлар олиб бормоқда. 1-категорияли врач Қошиф Соатович Қодиров шу ерда йигирма йилдан бери сидқидилдан шифокорлик қилиб келмоқда.

СУРАТДА: касалхонанинг бўлим бошлиғи Қ. Қодиров болани медицина кўригидан ўтказмоқда.

Ҳ. Шодиев фотоси.

ШИФОХОНАЛАР КЎПАЙМОҚДА

Урганчда кўз касалликлари ихтисослаштирилган область касалхонасининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. Бу ерда бир вақтнинг ўзида 60 киши даволаниши мумкин.

Хоразм областида ўтган йилнинг ўзидагина касалхоналардаги ўринлар 550 та кўпайди.

(ЎзТАГ).

▲ ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

Уч илдизли тиш

Ўтган йил кузида биз — бир группа врачлар Жиззах областига ҳашарга чиққан студентларга медицина хизмати кўрсатиш учун борган эдик. Табиийки, биз фақат студентлар эмас, маҳаллий аҳолига ҳам медицина хизмати кўрсатдик. Жумладан, Ғаллаорол районидаги мактаб ўқувчиларининг тишларини кўрикдан ўтказишга тўғри келди.

Кунлардан бирида бир йўла 20 нафар ўқувчи боланинг тишини даволашга тўғри келди. Шулардан етти боланинг пастки олтинчи тиши уч илдизли эканлигини кўриб ҳайрон қолдик. Одатда пастки олтинчи тиш ҳамиша икки илдизли бўлади. Бунақа ҳол, яъни уч илдизли тишлар камдан-кам учрайди. Бу ҳам бўлса ҳали биз табиатнинг кўп сирларини ўрганишимиз зарурлигидан дарак беради.

З. НЕЪМАТУЛЛАЕВ,
врач.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

Шаҳдам қадамлар билан

БУДАПЕШТ. Бу ерда 1978 йилда республика халқ хўжалигини ривожлантириш плани бажарилишининг якунлари тўғрисида ВХР марказий статистика бошқармасининг ахбороти эълон қилинди. Ахборотда социалистик ишлаб чиқаришни юксак суръатлар билан ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, фан-техникани тараққий эттириш ва меҳнат унумдорлигини ўстириш негизида халқнинг моддий фаровонлиги ва маданий савиясини янада юксалтиришга эришилганлиги таъкидлаб ўтилади.

Ахборотда ВХРнинг миллий даромади 1977 йилдагига нисбатан 4 процент ошганлиги уқтириб ўтилган.

Эрондаги вазият ҳамон кескинлигича қолмоқда. Миллионлаб кишилар — Эрон аҳолиси турли қатламларининг вакиллари аниқ сиёсий характерга эга бўлган митинг ва намойишларда иштирок этишяпти.

Митингларда сўзга чиққан эронликлар монархия кучлари устидан тўла ғалаба қозонилгунга қадар курашни давом эттиришга шай эканликларини баён этмоқдалар.

СУРАТЛАРДА: Теҳронда бўлиб ўтган митингда.

Камера Пресс — ТАСС фотоси.

АФҒОН ХАЛҚИГА ТУҲФА

КОБУЛ. Бу ерда Катта совет энциклопедиясининг янги учинчи нашрини Кобул университетининг кутубхонасига топшириш маросими бўлиб ўтди.

АДР олий таълим министри М. Сума туҳфани топшириш маросимида нутқ сўзлаб, Совет Иттифоқи турли соҳаларда Афғонистонга кўрсатаётган беғараз ёрдам учун унга чуқур миннатдорчилик изҳор этди. Министр айтдики, яхши қўшничилик муносабатларининг қарийб олтмиш йиллик тарихи билан мустаҳкамланган икки мамлакат ўртасидаги дўстлик Апрель революциясидан кейин анча мустаҳкам бўлиб қолди. Биз Катта совет энциклопедиясининг топширилишини, деди министр, совет халқининг Афғонистонга бўлган самимий дўстлик ҳис-туйғуларининг яна бир бор намоён бўлиши деб ҳисоблаймиз. Совет олимларининг ана шу кўп томли асари бизга буюк шимолий қўшнимиз халқининг ҳаёти билан яқиндан танишиш имконини беради.

СССРнинг ёрдами билан

БАҒДОД. Шу йил Ироқда 3 миллион тоннадан зиёд цемент ишлаб чиқариш мўлжалланади. Республика учун бу муҳим қурилиш материалининг кўп қисми Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан қурилган заводларда ишлаб чиқарилади.

Хроника, хабарлар, фактлар

● РИМ. Қадимги Рим колизейининг ертўлаларидан бирида ғалати бир музей очилди. Унинг стендларида бошқа ғалати экспонатлар орасида шафтолиданак ва зайтунданакларни, ёнғоқ пўчоғи ва қовун уруғларини, нард соққаларини кўриш мумкин. Бу буюмлар минг йилликлар қаъридан бизгача етиб келган: улар колизей амфитеатрини қазишда топилган. Шу нарсаларга қараб бундан икки минг йил аввал қадимги римликлар гладиаторларнинг жангларини томоша қилаётиб, мева еганликларини, ёнғоқ чаққанликларини, зайтун еганликларини тасаввур этиш мумкин. Улар қонли томошалар ўртасида нард ўйнашган.

Заллардан бирида майдондаги олишув манзарасини акс эттирувчи барельефлар қўйилган. Бу ерда айиқ, арслон, ёввойи эчки, ёввойи тўнғиз ва ҳатто кийик суяклари ҳам борки, гладиаторлар минг-минглаб римликлар кўз ўнгида шулар билан олишганлар.

● ЛОНДОН. Бу ерда эълон қилинган расмий маълумотларга кўра бултур бахтсиз ҳодисалар натижасида жаҳон савдо флоти 334 кемадан маҳрум бўлган. Бу кемаларнинг жами тоннажи 1 миллион 73 минг 137 тоннага боради. Шулардан 129 кема ғарқ бўлган, 112 кема аварияга дучор бўлган, 57 кема ёниб кетган ва 32 кема тўқнашувларда фалокатга учраган. Ёнғин натижасида нобуд бўлган кемалар рекорд даражага етган. Оташ қурбонлари орасида 1958 йилда қурилган Либериянинг «Юниверс дефайанс» танкери бор. Бу танкер 51.319 тонна юк кўтара олар эди. Панама байроғини кўтарган 54 кема нобуд бўлди. Атиги ўн йил ишлатилган учта 90.000 тонналик танкер ва 1898 йилда сувга туширилган 115 тонали «Турист —1» кемаси темир-терсакка топширилган.

● КАНБЕРРА. Австралиянинг шимолий районларида узунлиги 1,5 сантиметрдан ошадиган йирик термит турлари жуда кўпайиб кетди. Бағоят ҳўралигидан «биллиард» шарларини ейдиган ҳашарот» деб аталувчи бундай термитлар ўз йўлида учраган автомобиль йўллари асфальт қопламасини ҳам туширади, резина, пластмасса, қўрғошиндан ясалган буюмларни қипиққа айлантириб кетади. Темир йўл шпалларини эса бағоят хуш кўриб ейди.

Суваракка ўхшаш бу ҳашаротлар фақат Австралияда яшайди, дейишади маҳаллий энтомологлар. Уларнинг ҳар тўпида 100 мингтадан ҳашарот бўлади.

● ЛОНДОН. Каптарлар кўпдан бери одамларга почтальон хизматини ўтаб келади. Яқинда улар яна бир ҳунарни эгалладилар: Англиянинг Климут шаҳридаги госпиталлардан бирининг врачлари каптарларни дастёр қилиб олишди. Улар атайлаб ўргатилган ўнлаб каптарлардан шаҳарнинг бошқа қисмида жойлашган лабораторияга қон ва бошқа моддаларни шошилинч анализ қилиш учун юборишда фойдаланяптилар.

Каптарлар бу ишни жуда тез адо этмоқдалар. Улар қанотларига боғланган найчаларни беш минутда шаҳарнинг бошқа районига етказиб турибдилар. Ҳолбуки, шу иш таксида бажариладиган бўлса камида 20 минут вақт кетарди. Бу қушлар бизга бебаҳо ёрдам беряпти, деди госпиталь вакили.

● ТОКИО. Япониянинг икки префектураси — Гумма ва Ниигата префектуралари чегарасидаги тоғларда жаҳонда энг узун Дайсимидзу тоннели қазилиб бўлди. Тоннелнинг узунлиги 22,3 километрга боради — Швейцария — Италия чегарасидаги машҳур Симплон тоннелининг узунлигидан ошади. Тоннель орқали ўтказилган темир йўл магистралидан шу йил қатнов бошланади.

Дайсимидзуни қазишга 7 йил кетди. Шу вақт ичида ер остидаги ишларда 23 киши ҳалок бўлди.

(ТАСС).

Ўтмишга саёҳат

Сергей СМОРОДКИН

Эверсманн ҳассаси

Нега энди у шу шаҳарга келишга интилди? XIX аср — фан, маърифат, эркинлик асри ҳали бу ерларга етиб келмаган эди. Бухорода ўтириб ўйланиб қоласан: бу ернинг осмони остида нечанчи аср экан? Ўн бешинчи асрми? Ё ўн олтинчи асрми? Ер юзида яқиндагина Наполеон жумбишга келтирган Европа борми ўзи? Иқлими жондек Италия мавжудми? Ўзи туғилган Германиячи? Тепаликда овчилар саройи бўлган шаҳарча. Бежирим режаланган кўчалар. Тош уйлар ва кўприклар. Трактирдан музика садолари эшитилиб туради... Шахсан ўзи — Эверсманн қачонлардир ўлмас Гётени кўргани наҳотки рост бўлса? Назарида у ҳозир фақат Бухорони, мана шу захҳ, унниқиб турган деворларнигина билгандек. Бошқа олам йўқдай. Шу сафарга олти йил илҳақ бўлганичи? Балки отаси бу саёҳатга отланиб бемаъни иш қиляпсан, деб ҳақ гапни айтгандир ўша вақтда. Олдида унинг содиқ дўсти ва ҳамроҳи — кундалиги турипти. Унда ўзи кўрган ўсимликлар олами ва тошлар, ҳайвонлар ва касалликлар, саноат ва савдо, бухороликларнинг урф-одатлари-ю, турмуши аниқ баён этилган. Аммо бу ёзувлар вақти келиб бирон кишига керак бўлармикин? Умуман улар Европагача етиб бормикин? Ёки унинг боши амирга солиб олиб бориладиган чарм қопга тушармикин? Олимнинг бу ёзувлари кимга халақит берарди? Уни бунча запт— таптига олишмаса!

Қамиш қалам ғижирлаб қоғоз қоралаяпти. Кундаликни ёзиб тугатиш керак.

«...Бу ерда гадойлар шу қадар кўп ва улар шу қадар сурбетки, овозининг борича қичқиради. Борди-ю, биров уларга тақлид қилгудек бўлса, пешингача овозидан ажралиши аниқ. Бундай гадойнинг овоз йўлларини ўрганишга истаган анатом жон-жон деб киришган бўлур эди. Карвон саройда ўтирган ўз уйингда ҳам гадойлар дастидан тинчлик йўқ. Улар бостириб кирадилар, пул талаб қиладилар. Тағин: «Худони биласанми?» — деб таъна ҳам қиладилар. Мен кўпинча: «Йўқ!— дея жавоб берардим. Улар бундай жавобни сира, ҳеч кимдан эшитмаганлари учун мендан жиркангандай чиқиб кетардилар».

Дерптада ўша кезларда у қанчалик соддадил экан. Осиё табиатини савдогар ёки табиб қиёфасига кириб ўрганишга қарор қилганини қаранг! Бировни чечакдан даволай туриб, бировнинг ярасига малҳам босиб ёки ойна, хина, турли безакларни сотиб, ўз ҳаётини хавф остида қолдириб юрди. Мана, энди жаллод ойболтасига дуч келиши ҳеч гап эмас... Олим жаҳолат олдида ожиз. Эртами кечми —Улуғбек мадрасаси олдидами, Арк олдидаги майдондами ёки карвон саройдами— барибир шундай бўлиши тайин эди. Улуғбек. У ҳам олим эди. Астроном. Математик. Кимга халақит берган эди? Ўз ўғлигами? Ўғли олдин уни уйидан бадарға қилди, кетидан отасининг бошини олиб келишни буюриб қотилларни юборди. Улар шундай қилишди ҳам...

Эверсманн яна қўлига қалам олди. Майда, аммо аниқ ва бир текис ҳуснихат билан ёза бошлади: «Бухоро гадойларидан бирининг оқ тушган кўзини операция қилдим. Бу операция маҳаллий табибларнинг руҳини туширди. Аммо мен хирароқ бўлса ҳам, бир дўст орттирдим. Дарвиш уззу кун орқамдан судралиб юради, олдимга гадойларни йўлатмайди. У шу ердаги анча нуфузли нақшбандийлар жамоасининг вакили экан. Мана, ҳозир ҳам унинг оёқ товуши келяпти шекилли...»

Кундаликдаги ёзув шу ўринда узилиб қолган.

Муаттар баҳор тонгида Бухоро кўчаларидан арғумоқ минган оқ салла, зарбоф тўнли новча отлиқ учиб борарди. «Амир ва давлат топшириғи билан шошиляпман!» — дея ҳайқирди у уйқу аралаш кўзларини аранг очган қизил камзулли қоровулга ерга кумуш танга ташлаб. Қоровул занглаган катта калитни солиб, шошилиб дарвозани очди. Оғир дарвоза ғижирлади. У секин очиларди. Аммо кўриниб турган тасмадек осмон борган сари кенгайиб, ниҳоят пуштиранг уфқ остида йўл ҳам кўринди.

Озодлик. Аммо нега бунчалик хафа у?

Тонгла Бухорони тарк этган отлиқ ярим йил муқаддам келганидагидек руҳда эмас эди. У Бухорони бошқача тасаввур этганди, бошқача ўйлаган ва орзиқиб кутган эди. У Осиёни кўрди. Янги планетага киргандек бўлди. Уни чинакамига ўрганиш учун бир умрнинг ўзи кифоя қилмайди... Эверсманн ўлимдан ўзини сақлаб қочди. Номи жаҳонга кетган, илмий ишлари билан кўпларни ҳайратга солган Қозон университетининг профессори, медицина, философия, нафис санъат доктори, турли илмий жамиятларнинг аъзоси Эдуард Александрович Эверсманн шу ҳолга тушдими? Қайси даврда? Ишониб бўлмайди.

Ниҳоят ана шу одамнинг қўллари кундалигида мана бундай ёзув қолдирган эди: «Ҳар ким топганини, улгурганини келтиради. Мен ҳам ўзимникини келтирдим. Менинг қилган ишимни кам деб ўйлаган киши уни тарк этсин. Кимдир бу ишни бошлаб бериши керак эди. Ахир ҳар бир иш бошда унча такомиллашмаган бўлади. Менинг ишим ҳам эҳтимол шундайдир. Аммо у бошқа тўлароқ ва мукаммалроқ ишларнинг вужудга келиши учун туртки бўлиши мумкин».

Орадан бир ярим аср ўтгандан кейин мен Бухоро кўчаларидан бирида Эверсманнинг қуймадек зил-замбил ҳассасини ушлаб турибман. Ҳассани уста Ниёзга узатдим. Қария уни кенг кафти орасига олди.

Эверсманн ҳассаси ҳамон йўлда эди.

Аммо нега биз уста Ниёз билан бошқа вақтда эмас, худди шу бугун учрашдик. Наҳотки кеча кечқурун оренбурглик врач устида гап борганда, Юренев «ашёвий далил бор» деганда шуни кўзда тутган бўлса? Нега энди у мени каллаи саҳарлаб турғизди? Фақат Чашмаи Аюбни кўриш учунмикин?

Мен Юреневга қарадим. Унинг чеҳрасида болаларга хос қувонч барқ уриб турарди. Мен эса шуни ҳам дарҳол фаҳмламаганимни қаранг! Ахир Сергей Иванович бунга очиқ шама қилган эди-ку!.. Шубҳасиз, у мени кулол — ҳассанинг эгаси билан атайин учраштирди. Учраштирганда ҳам Эверсманн Бухоронинг олтинранг товланаётган деворларига сўнгги бор ҳам алам, ҳам нафрат билан суқланиб боққан жойда учраштирди.

Мен Юреневнинг усталик билан қилган бу ишини тушунмагандек уста Ниёздан бу қадар вақтли қаёққа йўл олганини сўрадим. Уста Бухорога, катта ўғли олдига бораётганини айтиб, қўшиб қўйди.

— Яна бир невара кўрдик. Еттинчиси!

— Ўғлингиз Бухоронинг қаерида туради?

— Хиёбон кўчасида.

Мен Юреневга зимдан қараб қўйдим. Археолог кулиб:

— Мақсадимни тушундингиз-а? — деди. — Бутун шаҳар ўт ичида ёнмагунча дарвишнинг нони пишмайди, деган эканлар... Сирни очишга тўғри келади. Уста Ниёз ўғлини кўришга келишини уч кун олдин билганман, биз қўшнимиз. Шунинг учун кеча Эверсманн тўғрисида гапирганимизда, шу учрашувни уюштиришни кўнглимга тугиб қўйган эдим.

Археолог кулди. Ҳамма ўйлаганлари айни муддао бўлиб чиққанидан хурсанд эди у.

— Тушунарли. Аммо ҳар ҳолда ҳасса қандай қилиб устанинг қўлига тушган?

— Мерос бўлиб ўтган. Акасидан.

— Унга қаёқдан келган?

— Буни мен ҳам ўйловдим. Аммо уста Ниёз аниқлик киритди. Нақшбандийлар жамоасини эшитгансиз, а?

— Бироз.

— Бухорода шунақа диний жамоа бўлган. Темир замонасида, ўн тўртинчи асрда асосланган.

— Бунинг Эверсманнга нима алоқаси бор?

— Эверсманн кундалигида нақшбандийлар жамоасидан бир дарвишнинг кўзини операция қилганини ёзгани эсингиздами?

— Эсимда.

— Ҳамма гап ана шунда. Ўша дарвиш уста Ниёзнинг боболаридан бири бўлган.

Кулол Юреневнинг сўзларини тасдиқлагандек ҳассани ерга уриб қўйди.

— Бегона юртлик дарвишнинг ҳам кўзини даволаган, ҳам ҳассасини унга инъом этган. Ёдгорликка. Менимча Эверсманни ўша дарвиш хавфдан хабардор этган бўлиши керак. Бўлмаса кофирнинг буюмига тегиш ҳам гуноҳ ҳисобланган ўша даврдаги Бухорода унга ким ҳам ёрдам қўлини чўзарди? Бошини гаровга қўйиш кимга керак эди? Дарвишлар эса расмий мусулмон руҳонийлари билан чап бўлишган. Ҳатто баъзан улар «шариат раҳнамоси» — амирнинг ўзига ҳам қарши чиқишган. Бинобарин бир дарвиш иккинчи дарвишни қутқарган.

— Бу гапда жон бор. Ҳасса ҳам рамзий туҳфа.

(«Вокруг света»дан).

(ОХИРИ. Боши газетанинг ўтган сонларида).

Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида «Ташкнигаторг»нинг китоб-альбомлар билан савдо қилувчи павильони ишлаб турибди.

СУРАТДА: ана шу китоб павильонида.

● ФАН ВА ТЕХНИКА АЖОЙИБОТЛАРИ

Эски усул арзон тушди

Қирғизистонлик қурувчилар бу ўлкада қадимдан одат бўлган меъморчилик анъаналарини давом эттиришиб, пишиқ ғиштли бинолар қуришда икки хил қоришмадан фойдаланмоқдалар. Бу усул сейсмик зонада жойлашган ана шу тоғли ўлкада иқтисодий жиҳатдан жуда маъқул экан.

Кўҳна иморатлар деворининг мустаҳкамлик сири шунда эканки, қурувчилар терилган ғишт устидан дастлаб юпқа қилиб оҳак қоришма қуйганлар, бу қоришма майда ғовакларни ҳам тўлдиради, унинг устидан эса қуюқ қоришма берганлар. Бу қўш қават қоришма тош-метин бўлиб қотгач, ғиштларни бирбиридан ажратишдан кўра, уриб синдириш осонроқ бўлади.

Асрлар синовидан ўтган, эндиликда эса илмий жиҳатдан асосланган мазкур усул жуда фойдали бўлиб чиқди. Масалан, Фрунзе шаҳрида бу усул билан қурилган 60 хонали бир уй арматура билан мустаҳкамланган худди шунақа уйдан 10 минг сўм арзонга тушди. Ҳозир Қирғизистонда шундай уйлардан ўнтадан ортиғи қад кўтарди.

Сеҳрли вермикулит нима ўзи?

Бу тош худди қатронга ўхшайди. Аммо қиздирилса кўз олдингизда ранги, шакли ва ҳажмини ўзгартиради. Шуниси қизиқки, унинг ҳажми ўн, йигирма ва ҳатто қирқ мартагача ортади.

Хўш, бу тош нима сабабдан бундай ажойиб хусусиятларга эга? Вермикулит плиткалари кўп қатламли бўлади. Тошни жуда юпқа тиниқ пластинкаларга ажратиш мумкин. Ҳар бир пластинка силикат қатламларидан иборат бўлиб, улар оралиғида сув молекулалари бор. Қиздирганда миллиардлаб жуда майда томчилар бир онда буғга айланади, буғ босими шу қадар каттаки, у молекулалар боғланишини енгиб, минерал қатламларини бирбиридан ажратади. Тош кўз ўнгингизда кўпчий бошлайди, ҳажми катталашади.

Вермикулит жуда кенг кўламда қўлланилади. Унинг иссиқлик ўтказмаслик қобилияти бетонникидан 20 марта ортиқ.

Шундай тажриба ўтказилади: қурилиш конструкциялари, устун тўсин ва 90 та тоннали шип тўсинлари алангалантирилди. Пўлат юқори температурага бардош беролмай, конструкциялар 15—20 минутда қулаб тушди. Шу конструкциялар вермикулит шувоқ билан қопланганида улар алангага 5 соат давомида бардош берди.

Энг кичик вулқонлар

Одатда вулқонларнинг чўққилари булутларга туташиб кетади. Лекин ер бағирлаб отиладиганлари ҳам бор. Уларни кўриш учун ҳаттоки энгашишга тўғри келади.

Шакли ҳақиқий вулқонга ўхшайди: учи найзаланган кичик кратер. Бўйи эса... бир неча сантиметрдан ярим метргача боради. Ҳайрон қолдирадиган жойи шуки, у ҳаракатдаги вулқондир. Унда оташ ўрнига буғ кўтарилади, лава ўрнида иссиқ сув чиқади. Вулқон конуси тош ва шлакдан эмас, балки балчиқдан иборат.

Булар — дунёда энг кичик балчиқ вулқонлардир. Уларни ер ости иссиқ сувлари, газ ва буғ вужудга келтиради. Камчаткадаги Узон — гейзерли районда ва бошқа иссиқ сувли районларда бундай кичик вулқонлар оз эмас. Ҳозир кичик вулқонлар табиат ёдорликлари қаторига киритилиб муҳофаза остига олинди.

РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 7/II да Корсар, 8/II да Дилором.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/II да Рўйхатларда йўқ, 8/II да Ганг дарёсининг қизи.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/II да Ташвишланманг, онажон (16.00), 8/II да Чандиқлар (12.00).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Тўрт куёв» эстрада-цирк лўлилар ревюсининг гастроллари (19.30).

КИНО

7 ФЕВРАЛДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«СОЦИАЛИЗМ ОЛАМИДА», «ҲАММА ИШНИ КАДРЛАР ҲАЛ ҚИЛАДИ» — Навоий номли.

«ОДАМ ВА ЕР» — Фестиваль.

«САДОҚАТ», «ҚОРА ЧЕГАРА» — Кўкча.

«ДУХОВОЙ ОРКЕСТР ЧАЛЯПТИ» — Ўзбекистон ССР 25 йиллиги.

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«МИНГДАН БИР ОМАД» — Чайка, Қозоғистон, Восток.

«КУНЛАР ВА ТУНЛАР» — Тошкент Советининг 50 йиллиги, Нукус.

«БЕГОНА» — Қозоғистон (2-зал), Ўзбекистон ССР 25 йиллиги.

«ЙИЛНИНГ БЕШИНЧИ ФАСЛИ» — Восток (2-зал), Москва.

«ТЎРТИНЧИ БАЛАНДЛИК» — Лисунов номли, Тинчлик.

«ҚАЛЪА» — ВЛКСМ 30 йиллиги.

«ХЎРЛАНГАН» — Искра.

ХРОНИКАЛ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ — Москва, Фестиваль, Лисунов номли, Мир, Восток, Ҳамза номли, Янгиобод, Ғ. Ғулом номли, Ғунча, С. Раҳимов номли, Тошкент Советининг 50 йиллиги, Қозоғистон, Навоий номли, Ўзбекистон ССР 25 йиллиги, Чайка, Кўкча, Нукус, Пионер, Тинчлик, ВЛКСМ 30 йиллиги.

8 ФЕВРАЛДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«СОЦИАЛИЗМ ДУНЁСИ» — Чайка.

«ЕРДАГИ КИШИ» — Фестиваль.

«САДОҚАТ», «ҚОРА ЧЕГАРА» — Кўкча.

«ДУХОВОЙ ОРКЕСТР ЧАЛАДИ» — Ўзбекистон 25 йиллиги.

«ҒАЛАТИ АЁЛ» — Собир Раҳимов номли.

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«МИНГДАН БИР ОМАД» — Чайка, Тошкент Советининг 50 йиллиги номли, Қозоғистон.

«КУНЛАР ВА ТУНЛАР» — Қозоғистон (иккинчи зал), Восток.

«ТЕКШИРУВ КОМИССИЯСИ» — Восток (иккинчи зал).

«ЙИЛНИНГ БЕШИНЧИ ФАСЛИ» — Москва.

«БЕГОНА» — Ўзбекистон 25 йиллиги номли.

«ТЎРТИНЧИ БАЛАНДЛИК» — Лисунов номли, Тинчлик.

«ҚАЛЪА» — ВЛКСМ 30 йиллиги.

«ХЎРЛАНГАН» — Искра.

ХРОНИКАЛ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ — Москва, Фестиваль, Лисунов номли, Мир, Восток, Ҳамза номли, Янгиобод, Ғ. Ғулом номли, Ғунча, С. Раҳимов номли, Тошкент Советининг 50 йиллиги номли, Қозоғистон, Навоий номли, Ўзбекистон 25 йиллиги номли, Чайка, Кўкча, Нукус, Пионер, Тинчлик, ВЛКСМ 30 йиллиги.

Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

7, 8 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.00 ДА

ЛИРИК ХОНАНДАЛАР ВА РАҚҚОСАЛАР ДАВРАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

ХОНАНДАЛАР:

Фахриддин УМАРОВ, Ҳожиакбар ҲАМИДОВ, Изомжон САДРИЕВ, Ойхон ЁҚУБОВА, Нуржаҳон САТТОРОВА.

РАҚҚОС ВА РАҚҚОСАЛАР:

Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Муҳаббат ҚУБАНОВА, Зуҳра ҒОЗИЕВА, Ражаб ИСМОИЛОВ.

Оригинал жанрда Собир МАҲКАМОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Ансамблнинг бадиий раҳбари— Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Олмахон ХАЙИТОВА.

Музика раҳбари— Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Салоҳиддин ТЎХТАСИНОВ.

Программани — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғулом ТОЖИАЪЛОЕВ олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

7 ФЕВРАЛЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.30 П. И. Чайковский номли VI Халқаро конкурс лауреати Б. Петров чалади (фортепьяно). 18.00 «Горнчилар қаердасиз!». 18.30 «Хоккей. СССР — Канада». Совет ва Канада хоккейчилари учрашувининг тарихи ҳақида. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.40 «СССР Олий Советига сайловлар олдидан». 19.55 «Икки ўртоқ хизматда». Бадиий фильм. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.00 Украина Россия билан қайта қўшилганлигининг 325 йиллигига бағишланган тантанали концерт. 1-бўлим. СССР Давлат Академик Большой театридан олиб кўрсатилади. 23.15 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Яшил ойначалар». Болалар учун мультфильм. 18.15 Мактаб ўқувчилари учун «Жонажон ўлка». 18.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.00 «Замонлош билан юзмаюз». Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Б. В. Кряжева билан учрашув. 19.30 Дам олиш концерти. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 Ҳамза номли Ўзбек Давлат академик драма театрининг 60 йиллигига. В. Дельмар «Ғариблар». Ҳамза номли Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. 21.30 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.00 В. Дельмар. «Ғариблар». Ҳамза номли Ўзбек Давлат академик драма театри спектаклининг давоми. 23.20 Волейбол бўйича эркаклар командалари ўртасида СССР чемпионати. «Динамо» (Тошкент) — «Кураппаратура» (Вильнюс). «Меҳнат резервлари» спорт комплексидан репортаж (ёзиб олинган). 23.50 Кўрсатувлар программаси.

8 ФЕВРАЛЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Вақт» информацион программаси. 9.40 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.05 «Горнчилар қаердасиз!». 10.35 РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Спиваков концерти. (скрипка). 11.25 «Киносаёҳатчилар клуби». 12.25 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Меҳнатинг — иқболинг». Хужжатли фильмлар программаси. 16.15 «Рус тили». 16.45 «Ўсмирлар учун музикали кечалар». Останкино концерт студиясидан олиб кўрсатилади. 18.30 «Миллионлар ленинча университети». «Иқтисод ва тежамкорлик — умумхалқ иши».

19.00 «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «СССР Олий Советига сайловлар олдидан». 20.05 Рус денгизчилари жасоратининг 75 йиллигига. «Варяг» крейсери». Бадиий фильм. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.05 Украина Россия билан қайта қўшилганлигининг 325 йиллигига бағишланган тантанали концерт. 2-бўлим. СССР Давлат академик Большой театридан трансляция пайтида ёзиб олинган.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «СССР Конституцияси — ривожланган социализм жамиятининг Асосий қонуни». Жамиятшуносликдан ўқув кўрсатуви. 12.00 «Олижаноб ёлғончилик». Телевизион бадиий фильм (рус.). 12.30 «СССР Конституцияси — ривожланган социализм жамиятининг Асосий қонуни». Жамиятшуносликдан ўқув кўрсатуви (рус.). 13.00 «Қизиқарли учрашувлар». Ёш мухбирларнинг ёзувчи Ҳамид Ғулом билан учрашуви. 13.35 «Оцеола». Бадиий фильм.

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Капелла». Болалар учун фильм-концерт. 18.15 «КПСС Марказий Комитети ноябрь (1978 й.) Пленуми қарорлари — ҳаётга!». «Таъминот ташкилотлари бир меъёрда ишласин!». (рус). 18.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Қишлоқ ёшлари». 19.35 «4 март — СССР Олий Советига сайловлар куни». «Социалистик қонунчилик — давлат органлари фаолиятининг негизидир». 19.50 Ижрочи созандалар Республика конкурсининг лауреатлари М. Султонова ва А. Ким чалади. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Ғазал оқшоми». Алишер Навоий. Кўрсатувни шоир Эркин Воҳидов олиб боради. 21.30 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.05 «Чорвачилик — зарбдор фронт». 22.20 «Телевидение экранида биринчи марта». «Қамал». Бадиий фильм. 1-серия. 00.10 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

18.55 Кўрсатувлар программаси. 20.00 «Тошкент» телепрограммаси. «Пойтахт область далаларида». 20.30 «Касб танлаш». Телевизион хужжатли фильм. 20.55 Тошкент янгиликлари.

Тошкент «Динамо» спорт жамияти қошидаги бокс секциясида 45 спортчи шуғулланади. Уларнинг кўпчилиги ўқувчи ва студент ёшлардир.

СУРАТДА: тренер Альберт Цой (чапда) Ўзбекистон ССР чемпионлари, спорт мастерлигига кандидат А. Сулаймонов ва спорт мастери Ш. Князхоновлар билан навбатдаги машғулот пайтида. Бу спортчилар олимпиада мусобақаларида қатнашиш учун ўз маҳоратларини оширмоқдалар.

М. Нуриддинов фотолари.

Менинг милициям

ТУНЛАРИ БЕДОР

Участка инспектори район ички ишлар бўлимидан наряд олиб қайтди. Ўз участкасидан хабар олиш учун тўппа-тўғри Тошкент темир йўл техникуми ётоқхонасига йўл олди. Ётоқхона коменданти билан суҳбатлашгач, бу ерда тартиб-қоидалар жойида эканлигидан беҳад хурсанд бўлиб, оператив пунктига кириб келди.

Меҳнаткашлардан тушган ариза-шикоятларни кўздан кечира бошлади. «Бир хонадонни текширишим керак экан», — деб ўйлаб ўтирган ҳам эдики, шу пайт телефон жиринглаб қолди.

— Участка инспектори, милиция лейтенанти Сафаркелди Суюнов эшитади.

— Ўзи тинчликми, — у телефонда куюниб гапираётган аёлнинг товушини эшитди. Милиция лейтенанти телефон орқали берилган шикоятни протокол китобига ёзиб қўйди ва аёл кишини тинчлантирди:

— Хўп, бўлади, хавотирланманг. — ҳозир дружиначиларни жўнатаман.

Дружиначилар ҳам навбатдаги сайлгоҳдан қайтиб келиб қолдилар. Милиция лейтенанти дружиначиларга бўлган воқеани тушунтирди. 5-линия Бехтерев кўчаси, 50-уйга бориб тартиббузарни олиб келишни айтди.

Лекин шу куни тартиббузар кечаси билан уйига қайтмади.

Участка инспектори граждан кийими кийиб, уни кўп вақт кузатиб юрди. Ундан спиртли ичимлик ичмаслик тўғрисида тилхат ҳам олинди. Ҳатто уни инспектор ишга ҳам ўрнаштириб қўйди.

Ичкиликка муккасидан кетган А. Архипов 1—2 ой чамаси ишлади, прогул қилиб яна ишдан бўшади. Эски касби — санғиб юришни бошлади. Кечалари чой-чақа ундириш учун майда ўғирликка ҳам қўл ура бошлади.

Ўтган йилнинг ноябрь ойи бошлари эди. Октябрь байрамини қизимникида ўтказаман деб, Олтой ўлкаси Алей районидан Тошкент шаҳрига меҳмонга келган ветеринария врачи Василий Сергушкиннинг қувончи узоққа чўзилмади. Красноярск — Тошкент маршрутида қатнайдиган поезддан тушган Василий Сергушкин ўз совға-саломлари билан 9-автобус бекатига етиб келади. Унинг орқасидан кузатиб юрган Александр Архипов эса у билан биргаликда шу маршрутдаги автобусга чиқади. Тошкент шаҳридаги ниҳоят катта ўзгаришларга маҳлиё бўлиб келаётган Василий Сергушкин Весна кўчасига келганда, хурсанд эди. Энди қизимни, куёвимни, набираларимни кўраман, роса гурунглашаман, дея кўнглидан ўтказди, автобусдан тушиб йўлкада борар экан.

Кутилмаганда унинг бошига зарб билан мушт тушди. Василий Сергушкин бу зарбдан ерга йиқилди. Шу пайт унинг қаршисида пичоқ ўйнатиб нотаниш киши турарди.

— Жонинг ширинми, қани пулларингни чиқар. Бўлмаса, жойинг жаҳаннамда бўлади. — дея уни қўрқитди А. Архипов.

Василий Сергушкин ҳамёнидаги 237 сўмни йўлтўсарга олиб берди. А. Архипов мўмай пулни олар экан, Василий Сергушкиннинг чамадонини бир тепди-да, тор йўлкалар оралаб кўздан ғойиб бўлди...

Гангиб қолган Василий Сергушкин йўлда борар экан, Тошкентга келганига пушаймон қилди. Шу пайт унинг бахтига Ленин район участка инспектори, милиция лейтенанти Сафаркелди Суюнов ўз дружиначилари билан рўпарадан келиб қолди. Василий Сергушкин бўлган воқеани участка инспекторига сўзлаб берди. Йўлтўсарнинг ташқи қиёфаси қанақа эканини, кийган кийимларини айтди.

Шу пайт дружиначи — Тошкент политехника институти 4-курс студенти Баҳром Қурбонов гапга аралашди.

— Ўртоқ лейтенант, бу шахс тағин сиз кузатиб юрган Александр Архипов бўлмасин?

— Гапингда жон бор, деди — лейтенант ва қўшимча қилди,— Қани, сизлар Бехтеров кўчасига борингларчи, агар унинг уйида чироқ ёниқ бўлса, индамай қайтинглар.

Дружиначилар келганда ҳақиқатан ҳам унинг уйида чироқ ёниқ экан. Дружиначининг гумони аниқ чиқди. Йўлтўсар ўша кечаси милиция лейтенанти Сафаркелди Суюнов томонидан қўлга олинди.

Ҳеч қаерда ишламай, текинхўрлик, йўлтўсарлик билан кун кечирувчи, илгари ҳам судланган А. Архипов суд ҳайъатининг ҳукмига биноан 2 йилга озодликдан маҳрум этилди.

Участка инспектори С. Суюнов бундай воқеаларнинг кўплаб шоҳиди бўлган.

Сафаркелди Суюнов тўққиз йилдан бери Тошкент шаҳар Ленин район ички ишлар бўлимида участка инспектори бўлиб, бенуқсон ишлаб келаётир.

Яқинда унинг ҳаётида қувончли воқеа юз берди. С. Суюновни район ички ишлар бўлимининг коммунистлари КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилдилар.

— Коммунистларнинг менга билдирган бу катта ишончини участкамиз ва районимизда намунали осойишталик ўрнатиш йўлида тинмай хизмат қилиш билан оқлайман, — дейди Сафаркелди Суюнов.

М. ХУДОЙБЕРДИЕВ.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 33-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-89; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, маориф ва ёшлар ҳаёти — 33-57-16; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 38-81-42; навбатчи диспетчер — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

7 ФЕВРАЛЬ, 1979 й.

Р 07067. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Е—1231.